

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92.

Kje vzeti denar?

Ni je države na svetu in je ne bo, ki bi mogla izhajati brez davkov. Šamo norec ali slepar more zato zabavljati proti davkom sploh. Država je človeku neobhodno potrebna, a ta more vršiti svoje naloge seveda le tedaj, če ima na razpolago potrebna sredstva, ki jih dobi s posrednimi in neposrednimi davki.

Seveda so se pa tudi od nekdaj že vsi davkov branili in se jih vedno bodo. Vsak bi rad plačal čim najmanj, prejel pa od države čim največ. Tako je bilo in tako bo. Stvar voditelj države je pa sredstva, ki jih država potrebuje zase, čim pravičnejše porazdeliti med vse državljane. Čeprav finančni ministri nobene države nikoli ne bodo ugodili vsem državljanom, je pa tu vendarle neka enotna mera, ki jo mora priznati vsak pošten državljan in ta se imenuje — pravičnost. Davki ljubljanske mestne občine, o katerih smo še pozimi obilno pisali, n. pr. nikakor niso pravični. Ti so namreč po večini stekajo iz uživanja, h kateri mora celo pri nujnih potrebščinah prispevati v enaki meri delavec z desetglavo družino, kakor vamec, ki zasluži v enem mesecu več kot delavec vse leto. To ni pravica in takim davkom se vsak upravičeno upira.

Finančni ministri potrebujejo vedno večje vsote, zato se morajo seveda izmišljovati leto za letom nove vrste davkov. Danes že skoro ni koraka in ne predmeta, ki bi ne bil obdavčen. Tudi to ni prav. Pravično bi namreč bilo, da bi bile vse nujne potrebščine oproščene vsakih davkov, nato bi se pa ti stopnjevali: čim manj je kaka stvar potrebna, tem večji davek naj se naloži nanjo, kajti teh stvari se itak poslužujejo le oni, ki imajo dovolj in pravično je, če se te v prvi vrsti pritegne k plačevanju, dočim bi se morala davčna bremena revežem čim bolj olajšati.

Ta vprašanja postajajo za vse naše ljudstvo od leta do leta bolj pereča, kajti čim večja je gospodarska stiska, tem huje postaja tudi davčno breme. Dokler je vladalo po kmetih blagostanje, je na davke res da vsak zabavljati, toda vsak jih je tudi lahko plačal in je prihajalo zabavljanje prav za prav le bolj iz navade. Danes je pa ta stvar precej, precej drugačna. Danes je davek v kmetiškem gospodarstvu taka postavka, da ogroža naravnost obstoj marsikatere kmetije, zato bi bilo neobhodno potrebno preurediti prav vse naš davčni sistem (ustroj). Ta je namreč zgrajen le na normalne (običajne) razmere, dočim vladajo danes popolnoma nenormalne (neobičajne). Kar je bilo pred petimi leti prav in pravično, danes ni več.

Država nujno potrebuje neko določeno vsoto v obliki davkov. Te stoji in temu ni

mogoče oporekati. Toda bolj nego kdajkoli prihaja danes v poštev zahteva, naj se pritegne k pokritju te vsote predvsem one, ki lahko plačajo. In ravno tu so se izvršile v zadnjih letih take globoke izpremembe, da bi jih nihče ne smel prezreti. Kmet in obrtnik preživljata tako strašno gospodarsko krizo, da se borita že za goli obstoj, zato bi bilo neobhodno potrebno njima davčna bremena res vidno olajšati, a znesek, ki bi na ta način finančnemu ministru odpadel, dobiti drugod, to je pri onih, ki imajo še vedno več kot dovolj in ki žive predvsem od tujega dela. Na en tak vir smo opozorili že v eni zadnjih števil, to je na tui kapital, ki se je pri nas tako bohotno razpasel in ki tako strašno izžema naše ljudstvo.

Na drugi vir opozarjamo danes in to je potrata, razkošje, luksuz. Pustimo za enkrat n. pr. alkohol in tobak popolnoma na stran, kajti tudi največji ozkosrčni ne bo tudi največjemu revežu odlašal kozarca vina v nedeljo, toda nikogar na svetu menda ni, ki bi mogel trdit, da spada med potrebščine tudi različne maže, v katerih ni mestu ženske packe, svoje obraze. Pa ne mislite, da je to morda kaka drobnarija. O, ne! Samo teh stvari kupimo Jugoslovani, oziroma Jugoslovanke vsako leto v inozemstvu za okroglo — 500 milijonov dinarjev. Skoro polovica tega, kar plača vsa Slovenija vsako leto vseh državnih davkov, gre samo v inozemstvo za spredaj navedene pacarije in sicer:

za šminke	240 milijonov
za kreme in pudre	189 „
za dišeče vode in slično	60 „
za ustno rdečilo	8 „
itd.	

Torei pol milijarde zmečejo nekateri, oziroma nekatere v naši državi samo za stvari, ki jih nihče pod tem božjim soncem ne more smatrati za nujne potrebščine. In če jih dajo, je znamenje, da jih imajo in da jih lahko dajo. Kaj bi bilo tedaj bolj naravno, kot da se pritegne h kritju državnih potrebščin predvsem te-le ljudi, ki kupujejo takele stvari ter na drugi strani olajšajo bremena kmetu in obrtniku. Vsak pameten človek bo v današnji stiski le odobral, če se naloži na te reči še dvakrat večji davek kot so pa vredne in če dobi na ta način država samo 500 milijonov, lahko za toliko razbremeni kmeta in obrtnika, da bodeča mogla vsaj dihati. Menda ga ni na svetu človeka, ki bi mogel trdit, naj plačuje davek tisti, ki si znoji izmučeni obraz s potnimi dragami namesto onega, ki si ga packa s pudri, šminkami in kremami. Od skrbi zgrbljene žene naših kmetov in obrtnikov sredi raztrganih in lačnih otrok so tiste, ki terjajo to pravico.

Društvo za varstvo deklet v Ljubljani

Društvo za varstvo deklet ima po svojih pravih namen nuditi dekletom vsestransko varstvo in pomoč na potovanju, ob času brezposelnosti ali boleznih ter jim oskrbeti pravno zaščito. Da doseže ta svoj namen, vzdržuje Kolodvorski misijon zavetišče, ki zbira po Kolodvorskem misijonu došla dekleta in jih začasno oskrbuje, posvetovalnico za potujoče ženstvo in posvetovalnico za delo. Poleg tega prireja predavanja, tečaje in podobne društvene prireditve, pa tudi skrbi za moralno ogrožena dekleta, za vzgojo padlih deklet, za izpuščene kaznenke, vodi boj proti prostituciji in zvodništvu ter kar je še temu podobnega.

Društvo je šele v začetkih ter se ima bari z vsemi začetnimi težkočami. Vendar je društvo vzdrževalo Kolodvorski misijon, zavetišče, posvetovalnico za potujoče ženstvo in posvetovalnico za delo. Za vse ostale pánoge svojega dela pa je napravilo prve korake v tem smrtu, da je na svojih sejah in na raznih sestankih razpravljalo o vseh zakonih, ki prihajajo pri društvenem delu v poštev, kakor o delavskem zavarovanju, o obrtnem zakonu, o telesni vzgoji, zakonu za pobiljanje spolnih bolezni in o vseh podrobnejših odlokih in odredbah, ki pridejo v poštev pri skrbi za dekleta, žene in otroke, kateri so se zatekali k društvu po pomoč. Umevno, da je moralo društvo iskati stika z raznimi uradi, ustanovami in napravami, ki ga je delo k njim povedlo. Tako je moralo društvo z raznimi vlogami obračati se na razna ministrstva, na bansko upravo, na mestno načelstvo, socialni urad, mestni fizikat, na razne bolnišnice in klinike, na razna županstva, na Borzo dela, Delavsko zbornico, Zbornico za industrijo in obrt, pa tudi na razne socialne in karitativne ustanove ter privatna društva, ki so mu šla s hvalevredno pripravljenostjo na roko. Seveda pa je delo v društvu pokazalo tudi še drugačna pota, ki jih je odbor in delavne članice Kolodvorskega misijona v prav preteklem letu večkrat hodil z neko bojznijo in strahom, ker se pač ni bil toliko varen takih potov. Ni namreč prijetno priti v stik tako pogosto s policijo in policijskimi organi, odgonsko postajo, z raznimi ljudmi, ki bi se jih posameznik najraje izognil, pa ga zavest dela še prav posebno sili v njihovo bližino.

Videti je, kakor bi bilo društvo in Kolodvorski misijon namenjeno ženstvu, vendar se je v teku časa pokazala potreba, da je bilo treba pomagati poleg dekletom in ženam tudi vsakteremu, ki je prosil pomoči.

Kolodvorska pomočnica vrši službo pri prihodu vseh vlakov v Ljubljano. V njeni

RAZGLED PO SVETU

Oliveira Salazar

»Domoljub« je že pisal o možu, ki mu je ime postavljeno na čelo tega članka. To je portugalski finančni minister, o katerem tudi belgajsko časopisje trdi, da je na robu propada se nahaajajočo portugalsko republiko postavil na trdna tla, tako, da je ta dežela v gospodarskem pogledu med prvimi v Evropi. Ni pa seveda povedal belgajski tisk, da je Oliveira Salazar zelo veren in odločen katolik. Zato pa naj napišemo kaj o tem izrednem finančniku kaj več.

Oliveira Salazar je mlad človek, ki mu je komaj 45 let. Vselej je bil v katoliških šolah in nato vzpodbujal svoje znanje v semenišču z namenom, da postane duhovnik. Pri kmalu je spoznal, da nima duhovniškega poklica in je začel študirati pravo. Že v svojem 27. letu je bil vseučiliški profesor in tak je neizmerno deloval v raznih katoliških organizacijah in se boril z besodo in peresom proti brezverskemu liberalizmu, anarhizmu in marksizmu. Bil je redni sotrudnik katoliškega časopisa »A Novidades«.

Ko se je Portugalska nahajala pred bankrotom, je bil imenovan za finančnega ministra. Takrat mu je bilo 38 let. S premišljenim, pametnim, poštenim, osebnim in marljivim delom je v kratkem času, ne da bi našel nove davke, dvigal finančni položaj dežele.

Oliveira Salazar je zelo skromen, vesten človek, ki se izmika svečanim paradam, banketom in podobnim ceremonijam. Samo dvakrat na leto ga lahko vidijo na pojedini: prvi ko priredi banket inozemskim predstavnikom in drugi, ko povabi portugalsko vlado na

svečano kosilo apostolski nuncij. Kadar potuje g. Salazar, nima spremstva, vozi se kakor navaden mešan in nikdar vnaprej ne javlja svojega obiska zato, da se izogne sprejemnemu klanjanju.

Značaj Oliveira Salazarja kaj lepo opisuje tudi sledeča dogodbica. Nekega dne gre kot minister v službo, a ti na potu zlomi nogo. Po operaciji mora še dolgo ležati v bolnišnici tretjega reda sv. Frančiška. Vlada sklone, da plača vse stroške zdravljenja, a on to odločno odbije in se zadolži, da poravnata zadavno veliko vsoto.

Oliveira Salazar je samec. Ves se je posvetil nalogi, da na temelju krščanskih načel prerodi svoj narod. Njegovo delo je tudi nova portugalska ustava, ki ima v socialnih in gospodarskih vprašanjih za temelj papeške poslanice. Srečna država, ki ji tak moč urejuje in vodi državno gospodarstvo!

»Domoljub« je barometer našega verskega in narodnega gibanja. Katoliški Slovenci, ali se zavedate tega?

ITALIJA

s Društva narodov, kje si? Pred nekaj dnevi je bil odkrit v Postojni gnusen zločin, ki mu ni para in katerega oveljuje vse fašistično zmravnost dualistične kulture. Na tem krajcu ljudski volji je volja upravičen — Italijan — izjavljaj, v svoje sode dekline od 10 do 12 let stare pod pretrgati, da vsi pregled, da li imajo tiista spodnja kritika, jih sleči do nagega in uganjaj z njimi različne or-

da vlada v zavetišču red in mir. V enem letu je prenočevalo v zavetišču 549 prenočevalk. Ker je društvo brez premoženja in vsakršnih sredstev, mora zavetišče zahtevati od prenočevalke prenočnino 5 din. Seveda pa je bilo komaj 676 plačanih prenočnin; 200 pa brezplačnih ali deloma plačanih. Med prenočevalkami je bilo 471 brezposelnih deklet.

Ker ima društvo po svojih pravnih skrbeti tudi za delo svojim varovankam, je otvorilo v imenovanem zavetišču tudi posredovalnico za službe. Posredovalnica je do sedaj preskrbelo tretjini deklet službe.

Več važnejši in daljši razgovori so se izvršili v pisarni Kolodvorskega misijona. Brez števila prošelj za preskrbo služb je prišlo v to pisarno. Pisala so tudi dekleta, ki so potrebovala pravne zaščite, zlasti pa nezakonike matere.

(Konec prihodnjic.)

Pri vsaki prirodni mineralni vodi je glavno, koliko ima raznih zdravilnih sestavin: čim več jih ima, več velja Radenski Zdravilni vrelec. Jih ima preko 20, poleg težkih kovin, ki so bile v njem ugotovljene lanske leto in katerih nima nobena druga mineralna voda v Jugoslaviji. Zato pa je Radenski Zdravilni vrelec za zdravje tako koristen in tako izbornega okusa. Primerjajte analizo drugih mineralnih vod z Radensko, pa se boste takoj odločili ter odšli vedno le povedati zahtevali izročeno Radenski Zdravilni vrelec. Zabeležite obilno brošuro o Radenski pri upravi Zdravilišča Slatina Radenci.

gije. Deklicam je zagrozil, da bodo vse strogo kaznovane, ako kaj povedo, najmanj pa staršem doma. Neka deklica iz ugledne rodbine iz Postojne je prišla jokati, ko bi morala iti v šolo. Starše je ta slučaj zelo presenetil, ker to ni bil običaj drugače zelo pridne deklice. Ko so jo trdo prijel, je končno priznala vse.

BOLGARIJA

s Oba naroda morata dokazati svojo politično zrelost. Oboda na čast jugoslovanskih pravnikov, ki se muče na Bolgarskem, se je udeležil tudi bolgarski ministrski predsednik Georgijev. Pri tej priliki je imel Georgijev velik govor za bolgarsko-jugoslovansko zblizanje ter med drugim naglasil, da morata oba naroda dokazati svojo politično zrelost tudi s tem, da spoznata, kako škodljivi so bili vsi medsebojni prepripi v preteklosti za avški razvoj obeh narodov.

ČESKOSLOVAŠKA

s Českoslovaški vojni minister general Bradáč je imel ob priliki odkritja spomenika slavnemu češkemu državniku Svehl v Osmu velik govor, v katerem je med ostalim izjavil: »V Českoslovaški ne bo nikdar prišlo do diktature. Naša republika želi ljubosumno čuvati pridobitve demokracije, ali kljub našemu iskrenemu demokratizmu moramo skrbeti tudi za svojo varnost, ker se moramo je bolj oborožiti, da bi se na ta način zavarovali pred vsemi neprijetnimi iznenadenji, ki bi nam jih lahko pripravili naši, mnogo manj miloljubni sosedi. Preosnova českoslovaške vojske se bo sprovedla v duhu praktičnih potreb. Podaljšali bomo rok službe, povečali pa tudi zaloge municije in orožja. Ali vsega tega ne dela Českoslovaška radi tega, da bi v bodoče vodila nekó obojevalno vojsko, ampak ti ključno radi svoje obrambe. Mi ne zahtevamo od nikogar ničesar ali nikomur ne bomo dali niti pedenj onega, kar je naše.«

POLJSKA

s Preobrat na levo? Za notranjega ministra poljske republike je imenovan Kosiakowski, ki je vedno smatral Pilsudskijevo samoderštvo je za prehodni režim. Sedaj se je tudi maršal Pilsudski izjavil proti preganjanju manjšin in za demokratično vlado. Parlament naj se izvoli na podlagi splošne volilne pravice in tudi senat naj bo po večini izvoljen. Le eno tretjino bi imenoval predsednik republike. — Gospodom nekaj ne gre v račun, da so naenkrat tako mehki.

NEMCIJA

s Kanceler se opravičuje. Nemški državni kanceler Hitler je čutil potrebo, da se pred vsem svetom opraviči za krvava dejanja dne 30. junija, ko je bilo pobitih veliko število njegovih najbližjih prijateljev in najvišjih vodij njegovega nar.-soc. pokreta. Ves svet se je zgražal nad surovostjo, s katero so bili dotični brez predhodne sodbe kratkoma ubiti. Med njimi so se nahajali tudi nedolžni ljudje, kot voditelj Katoliške akcije v Berlinu dr. Klausener. Hitler je v svojem govoru opisal te dogodke, priznal, da je bilo ubitih 76 »upornikov«, zvalil vso krivdo na »upornike«, obdolžil veleizdaje šefa generalnega štaba napadanih oddelkov Röhma in generala Schleicherja ter nekaj drugih visokih vodij. Mesto da bi se opravičil, je Hitler v svojem govoru le dok-

oskrbi so dekleta in žene, pa tudi matere z otroki, ki potrebujejo kakršnegakoli nasveta, informacije, dejanske pomoči, spremstva ali kakršnihkoli navodil. Tako je v tem poslovnem letu dala kratkih informacij 3162. Z navševle je pomagala v 95 primerih. Njene dejanske pomoči je bilo deležnih 213 oseb. Ta pomoč se je raztezala na spremstvo bolnim do tramvaja, v bolnišnico, na policijo, na razne konzulate, k raznim karitativnim ustanovam, v menjalnico, na Borzo dela, v mesto itd.

Večkrat je bilo treba nastopiti na kolo dvoru proti nadlegovanju žensk ter zato posredovati pri policiji in vojaški upravi. Pri doseljevanju izseljeniških družin je kolodvorska pomočnica stalno pomagala z nasveti, s spremstvom na razne urade, pa tudi s prehrano, ki jo je oskrbel Kolodvorski misijon.

Delo na kolodvoru vršita stalno dve kolodvorski pomočnici, ki se izmenjavata dnevno, prostovoljno pa, da se ti dve razbremenita po enkrat na teden še dve drugi gospodinjici.

Zavetišče Kolodvorskega misijona je v Kotnikovi ulici št. 8, v stranskem posloppu Marijinega doma. Tam dobi prenočišče po sedem prenočevalk od poznih večernih in nočnih vlakov, vse druge pa je treba napotiti v druga zavetišča. Gospodinja v zavetišču nima lahkega stališča. Događa se, da pridejo razne dvomljive prenočevalke tudi pijanke ali tatice in je treba pogosto energično nastopiti, 21

zoval, da je moral tako ravnati, da mu ni žal za prelito kri in da bo ravnal tudi v bodoče tako proti vsakemu, ki bi se drznil dvigniti roko proti njemu. — Ni prav, kar je napravil Hitler. Vendar se čudimo, zakaj se svet sedaj neprimerno bolj razburja in ugovarja, kakor tedaj, ko so padali tisoči in tisoči nedolžnih ljudi v Rusiji in Mehiki.

s Razno. Na Hitlerja je bil izvršen v Westfalenu drugi atentat, ki pa se ni posrečil. Mogoče je Hitler pod enako srečno zvezdo rojen kot Mussolini. — Trdijo, da je bilo 5000 članov napadalnih oddelkov aretiranih. Usmrčenih je bilo po privatnem seznamu 241 voditeljev, uradno število pa še ni znano. Zadnji dogodki so pokazali, kaj je fašizem in kako gnulobo in propalost pomenja. Način potlačitve puča se da primerjati z najgršimi prizori zgodovine. Umori so bili vendar kasneje s posebnim zakonom, ki vsebuje samo en stavek, potrjeni. — Nemška marka pada. — Generaliteta je protestirala proti proglasu vojnega ministra, ker se vojska vlačil v strankarsko politiko, in zagrozila, da bo aretirala vlado in proglasila diktaturo, ako se takoj zopet ne vpostavi zakonite razmere. — Podkancier Papen je podal ostavko na svoj položaj, ki pa ni bila sprejeta. Govori pa se, da pojde na dopust v inozemstvo. Saj on je bil tisti, ki je s svojim govorom v Marburgu opozoril javnost na gnile razmere. — Avstrijska narodno-socialistična logija je bila razpuščena. — Vsi na Hitlerjev ukaz umorjeni so bili sežgani, da bi se pozneje ne moglo ugotoviti, ali so bili umorjeni ali so izvršili samoumori. To je čisto enostaven način, da se zabrišejo sledovi.

FRANCIJA

s Nova ženska moda. V Parizu so začeli zadnje dni uveljavljati novo modo. Imenitne Parižanke so začele nositi nagačene lastovke in druge ptice na svojih oblekah, tako da se vidi, kakor bi jim žive sedele na ramah. To modo bo plačalo z življenjem na 100.000 nam najljubših ptic, zlasti pevk, kajti vrabcev ženske gotovo ne bodo hotele nositi na ramah. — Modna norost pač ne pozna pravih mej in postaja vedno smešnejša.

JAPONSKA

s 5000 kandidatov za smrt. Za krmarje živih torpedov se je prostovoljno prijavilo 5000 Japoncev. Torpedo se izstrelil in krmar v njem uravnava torpedo na cilj, kjer torpedo eksplodira. Krmar je pri tem seveda ubit. Kljub temu — 5000 prostovoljcev!

DROBNE NOVICE

378 italijanskih generalov je odlikoval Mussolini.

85.000 delavskih telovadcev je nedavno korakalo po praških ulicah.

100 ha gozda je uničil požar v Gifthornu blizu nemškega Hanovra.

Zgorela je univerza v nemškem Freiburgu, ustanovljena leta 1455.

30.000 blagovnih delavcev stavka v Alabami v Severni Ameriki.

Do spopada med stavkujočimi in nestavkujočimi delavci je prišlo v amer. Brightontu; 60 hudo ranjenih.

Radi varčevanja je odpovedala francoska vlada jesenske orožne vaje.

Za tajnike novih japonskih ministrstev bodo imenovani sami — časnikarji.

Nadučitelj Štrukelj je odšel z viške šole

Dne 14. julija 1934 je izročil g. Ivan Štrukelj, šolski upravitelj velike viške učilnice upraviteljske poste svojemu nasledniku. Predstavljen je po službeni potrebi na nekaj razredno ljubljansko nemško manjšinsko šolo

sa okrajni šolski nadzornik in se je na tem mestu odlikoval s svojo vsepovsod priznano nepristranostjo in resnično ljubeznijo do mladine in njene dobre vzgoje za česno in vedno srečo.

G. Ivan Štrukelj ima velike zasluge za enotno stanovsko učiteljsko organizacijo in njen velik podvig v zadnjih letih. Morda povsod ne uvažujejo tega, vendar stoji, da bi brez Štruklja do enotne stanovske organizacije take kot je, nikdar ne bilo prišlo.

G. Ivan Štrukelj je med tistimi vzgojitelji naroda in mladine, ki z brezkompromisno zvestobo do slovenskega ljudstva, do jugoslovanske države in do naše narodne dinastije družijo svojo globoko katoliško prepričanje. To prepričanje veli, da je treba Boga bolj služati nego ljudi, obenem pa odločno ukazuje, da damo cesarju kar je cesarjevega in Bogu kar je božjega. Usoda je hotela, da je najstarejši sin gospoda šolskega upravitelja Štruklja, torej kri njegove krvi, potrdil ta svetopisemski izrek s svojo smrtjo v osvobodilnih domovinskih bojih na Koroškem.

In še to: g. Ivan Štrukelj je značajan, kot jih je malo med slovenskimi vzgojitelji. Značajne ljudi velik del današnje pokvarjene družbe kaj rad odklanja. Gotovo pa je, da Bog, ki je vsemogoten, katoliške značaje nad vse ceni in jih bo, ko pride Njegov čas, če ne prej, pa v otrok otrokih bogato nagradil za vse, kar so Bogu in narodu vdani služabniki žrtvovali in bodo morda še žrtvovali za razširjenje kraljestva božjega na zemlji.

Gosp. Ivan Štrukelj je znana osebnost v naši slovenski javnosti. Je predsednik Slomškove družbe, zveze katoliškomislečih učiteljev, in eden najboljših slovenskih pedagogov. Na glasu je kot izboren učitelj, zelo podkovan upravitelj in pedagoški pisatelj. Je bil več ča-

Odstopil je turški prosvetni minister Izmet bej.

Poljskega notranjega ministra Piarackega so baje umorili člani neke ukrajinske organizacije. Poljaki, dajte bratom Ukrajincem popolno enakopravnost!

Velike povodnji so v kitajski Mandžuriji, pa tudi na Japonskem.

Od 14 mesecev na dve leti hoče podaljšati vojaško službo Češkoslovaška.

Umrli je v Parizu sovjetski poslanik Valerijan Dovgalevski.

3.000 ton čaja so te dni uničili na otoku Ceylonu, da bi s tem preprečili padeč ceno za čaj.

Milijon dinarjev nagrade dobi od poljske vlade, kdor izsledí morilca ministra Pieradskega. Če bi šel denar iz lastnega žepa, bi ne bilo toliko radodarnosti.

100 novomašnikov je letos v Avstriji.

KAJ JE NOVEGA

Dajte nam krščanskih prosvetnih organizacij

V Slovenskem gospodarju žitamo vzpodbudno pismo kmetskega fanta. Pismo se glasi:

Članek o verski brezbriznosti in mlačnosti, ki ga je »Slovenski gospodar« objavil na tem mestu v zadnji številki, je bil po vsebini zelo zanimiv in za sedanje prilike jako potreben. Po nekaterih krajih se je začela širiti med mladino, tudi že med žensko, neka čudna mlačnost, brezbarvnost in brezkrvnost. Ni več krščanskega poleta, ni udejstvovanja katoliških načel v življenju! Nasprotnikom krščanskega svetovnega naziranja pa gre sedaj pšenica v masje. Krščanske prosvetne organizacije še niso vzpostavljene. Mladina tava okoli brez pravega in zdravega pouka, brez prepotrebne vzgoje duha in srca. Kaj bo iz teh mladeničev in deklet, ko dorastejo? Ali bodo to možje in žene, ki bodo s svojo

izobrazbo delale čast cerkvi in narodu?? Postavil sem dve vprašanji, pa bi jih trebalo še več. Za krščanske prosvetne organizacije ni in tudi ne more biti pri mladini nadomestila.

si nakopije na vest veliko odgovornost pred Bogom, cerkvijo in državo. Ali ne govori rastoče število zločinov med mladino dovolj jasne besede? Ali se surovost ne šopiri že po cestah, ulicah in stezah? Ali se mladina lahko miselnost ne smatra za nekaj, kar je samoposebi razumljivo in proti čemur se je treba boriti? Dajte nam krščanskih prosvetnih organizacij, prosimo vas. Kravo jih potrebujemo. Brez njih tonemo in padamo v brezno. Gorje narodu, čigar mladina se izneverja veri očetov! Katoliški mladini katoliško prosveto in vzgojo!

Štirje naročniki zopet deležni Domoljubove podpore

Podpisani se pristočno zahvaljujem upravi »Domoljuba« za požarno podporo 1000 Din (tisoč dinarjev), katere sem prejel potom župnega urada v Podzemlju. Pogorela mi je namreč stanovanjska hiša in sem pravočasno plačal celoletno naročnino na »Domoljuba« za leto 1934. Odslej bom še bolj z veseljem naročal »Domoljuba«.

Boršt pri Podzemlju, 8. julija 1934.

Alojzij Malešič, l. r.

*

Podpisani Subadornik Jožef si štejem v prijetno dolžnost, da se tem potom upravi »Domoljuba« javno zahvalim. Pogorela mi je namreč 27. junija stanovanjska hiša in ker sem kot naročnik »Domoljuba« že v januarju plačal celoletno naročnino, sem 6. julija potom gospoda kaplana od uprave prejel 1000 dinarjev za požarno podporo.

»Domoljuba« vsem priporočam z vabilom, naj naročnino že v januarju poravnajo.

Šmarjeta pri Novem mestu, 8. jul. 1934.

Subadornik Jožef, l. r., kovač v Gorenji vasi pri Šmarjeti.

*

Podpisani sem bil nesrečen; pogorela mi je hiša. Ker sem plačal naročnino na »Domoljuba« meseca januarja, mi je uprava »Domoljuba« takoj, ko je bila obveščena o moji nesreči, podelila podporo 1000 Din, za kar se ji najiskreneje zahvalim in obenem Domoljubovim naročnikom tople priporočam, da poravnajo vsako leto naročnino v januarju, ker v slučaju požarne nesreče je, posebno dandanes, podpora tisoč dinarjev velikega pomena.

Laseno, župnija Šmartin v Tuhinju,
dne 11. julija 1934.

Smolnikar Janez.

Laseno št. 1.

OSEBNE VESTI

d Častljivi mašniški jubileji: Sedesetletnico mašništva bo obhajal letos g. č. kanonik in profesor dr. Ivan Svetina. Svojo biserno sv. mašo bo daroval v nedeljo, 22. julija na Breznici. — Petdesetletnico mašništva obhajajo letos gg. zlatomašniki: Matija Mrak, č. kanonik in dekan v Stari Loki, Anton Lesjak, duh. svetnik in župnik v St. Jerneju, in Jožef Kranjc, župnik v Zlatem polju.

d 80 let je dopolnil v Vavti vasi na Dolenjskem nadučitelj v p. g. Dular Franc. Bog ga ohrani še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d Važne knjižice. Salezijanski inspektorat v Ljubljani si je nadel važno nalogo, da v malih knjižicah po 1 Din na kratko obravnava razna, za sedanjost, važna vprašanja. Doslej so izšle knjižice s sledečimi naslovi: Božje sledi, Zakaj zlo, Pust in post, Rešilna vrv, Križ v krvi, Kapitalisti, Lažni preroki, GMB, Totó, Šola miru, Sveti Janez Bosko, Mama Marjeta, Zvezda Eva, Kristus mladenič, 15. avgusta izide knjižica z naslovom Duhovniki, a 1. septembra Izgubljeni poklici. Prav tople priporočamo v nabavo.

d Novo male motorne brizgalne so dali te dni blagosloviti trboveljski gasilci.

Due 3. julija mi je poleg gospodarskega poslopja pogorela tudi stanovanjska hiša. Ker sem stalni naročnik »Domoljuba« in sem celoletno naročnino za leto 1934 že v januarju poravnal pri domačem gospodu poverjeniku, mi je uprava »Domoljuba« potom našega župnega urada takoj po naznanilu nesreče izplačala požarno podporo v znesku 1000 Din.

Za tako hitro pomoč se upravi »Domoljuba« najtopleje zahvaljujem in obljubljam, da bom ta naš list povsod tople priporočal.

Murnice, župnija St. Janž na Dolenjskem,
dne 15. julija 1934.

Jožef Bajt, l. r., pogorelec.

d Nadškof dr. A. B. Jeglič se je 10. julija ob pol 3 popoldne odpeljal z letalom iz Ljubljane na Sušak. Od tam je odšel na božjo pot k Materi božji na Trsat. Korajžnega nadškofa imamo.

d 600 Marijinih otrok je v spremstvu svojih katehetov priredilo te dni izlet k Sv. Trejici v Slov. goricah. Tako so pokazali vsem in vsakomur, da hočejo vedno ostati zvesti Jezusu in Mariji.

d Iz 13 župnij so prišli učenci in študenti Marijinih vrčev pod vodstvom svojih katehetov pretekli teden na Sladko goro na Štajerskem. Zgledno so opravili dopoldansko in popoldansko cerkveno pobožnost in se veseli vrnilo zopet na svoje domove.

d Občina Bretje na Gorenjskem se sprejema zopet v Mošnje s sedežem v Mošnjah. Tako je odredilo ministrstvo.

d Policijska ura za bulete in vinote je določena po novi banovi spremembi takole: od 7 zjutraj do 21 zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 7 zjutraj do 24 zvečer.

d Licitacija pa ureditelj Ljubljane je uspela in so bila na 6.68 milijonov. Din preizkušena dela oddana podjetju Dukič, ki je poudarilo 12 odstotkov popusta. Upati je, da bo finančno ministrstvo takoj potrdilo licitacijo, da se bo že vendar enkrat začelo z vso silo nadaljevanje regulacijskih del. Pri tem delu bo zaposlenih okoli 1000 delavcev.

d Pritožbo proti novim občinskim volitvam v Senčurju, pri katerih je zmagala Umnikova lista, je upravnno sodišče v Celju zavrnilo.

d Protibrezbojno razstava je priredila Ljubljani organizacija »Pro Deo« (Za Boga) priložju šentjakobske dekliške šole. Na razstavi so razstavljeni boljševiški brezbožni plakati. Razstava je zelo zanimiva in na njo opezarjamo.

d Kdo nas je naučil tujk. Z dežele smo prejeli dopis sledeče vsebine: Gospod urednik! V zadnji »Domoljubovi« prilogi se je nekdo obregnil ob besedo »fertig«, kakor da je to edina nemška tujka v našem jeziku. Dotični gospod naj dobro pogleda po časopisih, pa bo našel na stotine tujih izrazov, ki so še manj razumljivi, kakor nemški. Ali vse te pomote iz naših čtenikov in knjig, mi bomo čestitali mi vsi kovači, krojači, čevljarji, stari vojaki in vse sluškinje, ker smo se ravno od izobraženih ljudi naučili tujih besed!

d Za 17 milijonov dinarjev »knjižni izkuze« v prvem letošnjem polletju s emilijske knjiga ljubljanskega okrajnega sodišča.

d Vodevd se prišli delati v Šmartnu pri Litiji. Banska uprava prispeva 20.000 Din, kuluk 7000, naloženega denarja je 7000 Din. Ostalo bo dal higijski zavod.

d 28 milijonov za pivo in vino je letos že izdala Ljubljana. Za vso Slovenijo računajo, da je v istem času potratila v označeni namen 500 milijonov.

d Albanski škof prevz. Bunčić se je te dni na povratku iz Zagreba ustavil na Sušaku. Stanoval je pri frančiškanih na Trsatu, kjer je več dni tudi maševal.

d Hrvatska Stranka katoliški dnevniki v Zagrebu, ostro nastopa proti časopisu »Hrvatsko selo«, ki zelo prijateljsko piše o sovjetski Rusiji.

VINA za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni v Ljubljani

Dr. Fr. Debevec ordinira v času od 15. jul. do 12. avg. le dne 2. avg. od 10 do 12.

— Pri boleznih na ledvicah, v mehurju in debelem črevesu polajšuje »Franz-Josef«-grenčica v najkrajšem času tudi večje težkoče pri odvajanju. Spričevala bolnišnic potrjujejo, da je »Franz-Josef«-voda radi svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primerna za neprestano porabo pri mladih in starih.

d 30.000 Hrvatov je romalo te dni peš v procesiji k Mariji v Bistrici. Procesijo je vodil nadškof-pomočnik dr. Stepinac, z njim je romal peš tudi zagrebški župan. To romanje je bilo veličastna manifestacija vernega hrvatskega ljudstva.

d Nova poslopja za štiri zagrebške železnice se letos savska banovina.

d Novo radijsko postajo zgradi v kratkem na Sušaku. Za Ljubljano, Zagrebom in Belgradom bo to četrta radijska postaja v Jugoslaviji.

d Velikani v sušaški luki. Te dni sta bila usidrana v pristanišču dva orjaška inozemska parnika: Emmy Friederich (Breiten) in Stefano (Torre del Greco). Razen tega je v pristanišču 20 velikih italijanskih jadrnic, ki bodo peljale naš les po svetu. Te dni pričakujejo prihoda angleških bojnih ladij.

d 62.500 Din je zadelo v državni loteriji neko revno dekle v Novem Sadu.

d Opozorjamo cenjene čitatelje, ki bolehalo na boleznih srca, jeter, ledvic, žolčnih in želodčnih kamnih, da uživajo stalno Radenski Zdravilni vrelci, ki je tudi izborna pijača sam zase ali pomešan z vinom.

d Bolgarski kralj Boris je visoko odlikoval trgovskega ministra g. Demetreviča. Posledica sklenitve trgovske pogodbe.

d Na vseh koncih sleparije. Velik tihotap-ski skandal so zopet odkrili te dni v Belgradu. V tvornici v Pšetaču so našli finančni uslužbenec pod streho opuščenega mlina 25 sodov vtihotapljenega špirta. Ze prej pa so zaplenili 4000 litrov vtihotapljenega špirta. Javno je, da je trdila kar na debelo prodajala vtihotapljeni špirit. Kazen, ki bi trdilo zadela, bi znašala več milijonov. Lastnik trdke, neki Farkaš, je pravočasno pobegnil.

d V korist državnih gledališč. Ministrstvo je izdalo uredbu o načinu pobiranja, izročitve in uporabljanja taksi, ki se bodo plačevale v korist državnih narodnih gledališč. Cl. 1. določa: V mestih, kjer obstojajo državna gledališča, se bo plačevala v korist teh gledališč taksa za vsako kinematografsko vstopnico in bo do 6 Din znašala 50 par, čez 6 Din pa 1 dinar. (Torej tudi v Ljubljani in v Mariboru). V Ljubljani se bo taksa pobirala na vsem policijskem področju, v Mariboru pa na področju občine in mesta Maribor. Če bi pa ta gledališča razširila svoj delokrog tudi na druga mesta in bi tam delovala več ko dva meseca, se pobiranje takse razširi tudi na ta mesta za časa gostovanja.

d Dogovor prijateljstva med našo državo in Turčije je potrdil belgajski senat.

d Proračun belgajске občine znaša 320 milijonov Din. Glavni vir mestnih dohodkov tvorijo dohodki od mestnih podjetij v višini 180 milijonov dinarjev.

d Zakonski načrt o pobijanju korupcije je izdelan in pride na prihodnjem zasedanju pred belgajsko narodno skupščino.

d Ker je prometni minister Svetislav Mišić obbolel, je bil razrešen svoje dolž-

nosti. Za prometnega ministra je imenovan Ognjeslav Kuzmanović.

d Strupeni plini so se vžigali in umorili tri rudarje v Vrški Čuki pri Zaječaru v Srbiji. To so rudarji Miljan Milič, Radul Jovanović in Stojan Stojanović. Slovenca-rudarja Vinko Fink in Ivan Ribnikar sta dobila lažje poškodbe.

d Tri avtobusne krožne črte namerava uvesti v južni Srbiji tamošnja banska uprava v svrhu dviga tujkega prometa.

— Pri zaupki, motenj pri prebavi, gorečici v želodcu, krvavih navalah, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz-Josef«-grenčice.

d Nad tdi požarov je že bilo letos na štajerskem. Skodo cenijo na 5 milijonov.

d Požar je uničil gospodarsko poslopje posestniku in gostilničarju Ivanu Zorku v Brežicah.

d Gospodarsko poslopje so uničili ognjeni zublji posestniku Francu Muzeku v Trzinu v ptujski okolici.

d Stanovanjska hiša in skedenj sta zgorela zakoncem Sedovnik v Podgorju pri Veljenju.

d Pogorel je posestnik in gostilničar Marko Lešnik v vasi Marija Brezje pri Pobrežju.

d V Varošu na Dravskem polju je pogorel posestnik Stefan Kužnar.

d Gospodarsko poslopje je zgorelo v Račah. Lastnika brata Stefan in Anton Korošca imata okrog 40.000 Din škode.

d V Savi je utonil 16 letni dijak 2. razr. meščanske šole Karl Smerkolj iz Ljubljane.

d V Retovju na Mirkah pri Vrhniki je utonil Franc Krašovec, sin lesnega trgovca.

d Z vseh strani Slovenije prihajajo poročila o težkih vremenskih neizodah. Posebno v Slovenski Bistrici je divjala huda nevihta. Utargal se je oblak, da je bilo vse mesto pod vodo, strela pa je užgala več poslopij. Tudi Struge so bile zopet zelo prizadete od vremenskih neizod.

d Ko je žrebeta zajahal, Mišić Franc, hlapec pri trgovcu g. Alojzu Milaycu na Plapini pri Rakeku, je zajahal mlado žrebe. Nevarno tovara je žrebe poskočilo, hlapec pa je padel na tla in si prebil tobanjo. Prepeljali so ga takoj z avtomobilom v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl, ne da bi se zavedel. Bil je star šele 20 let.

d Pred materinimi očmi ga je povozil vlak. Ono soboto je v Slavonskem Brodu povozil vlak tik pred mestom čez Savo triletnega otroka. Kolesa so odrezala otroku obe roki in obe nogi. Prinesli so še živega v bolnišnico, kjer pa je kmalu nato umrl. Otrok je splezal na železniški tir in se igral na tračnicah. Ko ga je mati iskala, ga je naenkrat zapazila na železniškem tiru tik pred drvečim vlakom. Nesreče ni mogla več odvrniti in vlak je pred njenimi očmi povozil sinčka.

d Ker mu je krhel obtičal v sapniku. V Trgovisti je 6 letni sinko posestnika Kovčeca jedel jabolko. Pri tem se mu je zaletel krhelj v goltanec in obtičal v sapniku. Preden je prišla pomoč, se je deček zadušil.

d 5 metrov dolgo bruno je padlo na glavo stavbenemu delavcu Francu Friškavcu iz Veljenja. Mrtev.

d Kača je pičila na Teznu pri Mariboru 9 letnega Friderika Zunka.

d Redek slučaj smrtna nesreče. O izredni smrtni nesreči poročajo s Pragerskega. Zena orožniškega poveljnika Djumovića je popoldne prala. Dva in pol meseca starega sinčka Dragana je položila v spalnico na zofa, kjer je

ASPIRIN tablete imajo z ene strani vtisnjen »Bayerjev križ« a z druge strani ime »Aspirin 0.5«.

ASPIRIN

Mala tableta z velikim učinkom.

V. z. »Jugela« k. d. Zagreb
Oglaš. in reg. god. S. Br. 12.314 od 29. VI. 1934.

Razveseljev pojav

Naši čitatelji so opazili, da od časa do časa objavljamo javne zahvale zavarovanju »Karitas« za pošteno izplačane zavarovalnine. Te zahvale so najgovornejši dokaz, koliko dobrega prihaja našemu ljudstvu od te vrste zavarovanj.

Dočim pa je doslej zavarovanje »Karitas« obsegalo le zavarovanje za primer smrti, lahko danes sporočimo razveseljivo novico, da je uvedla »Karitas«

tudi zavarovanje za dobo in za starostno preskrbo.

Koliko naših dobrih staršev trpi ob misli, da ne bodo mogli svojega otrokom oskrbeti niti skromne dobe. »Karitas« omogoča staršem, da z nizkimi mesečnimi prispevki zbirajo za dan, ko bo otrok poleg njihovega blagoslova potreben tudi njihove denarne podpore.

In dalje: Ogromna večina našega ljudstva nima za stara leta prav nobene gotovosti za primeren preživetje. Novo zavarovanje »Karitas« nudi tu najuspešnejšo odpomoč. Kdor neče biti za stara leta odvisen od milosti morda malo hvaležnih otrok ali pa celo pasti v breme občini, naj takoj pristopi h »Karitas«.

Toplo priporočamo našim čitateljem, da se resno zanimajo za ta zavarovanja, o katerih bomo ob priliki še več spregovorili. Za sedaj pa nujno svetujemo, da stopite v stik s potniki in poverjeniki »Karitas« in Vzemljene zavarovalnice, ki vas bodo o vsem podrobno poučili.

zaspal, nato pa je spalnico zaklenila ter odšla z ostalo deco v pralnico. Ko je hotela podkuriti pod pralnim kotlom ogenj, je opazila, da nima vžgalice. Poslala je nastarejšega, 8 letnega sinka s ključem od spalnice po vžgalice, ki so bile v sobi. Z njim je odšel iz pralnice tudi njegov dveletni bratček Obrad. Kmalu se je starejši vrnil z vžgalicami ter je materi povedal, da Dragan mirno spi, da je spalnico zaklenil, Obrad pa, da je zaspal v kuhinji na preprogi. Pomirjena je mati nadaljevala z delom, dokler se ni okoli 7 zvečer vrnil njen soprog iz službe. Povedala mu je

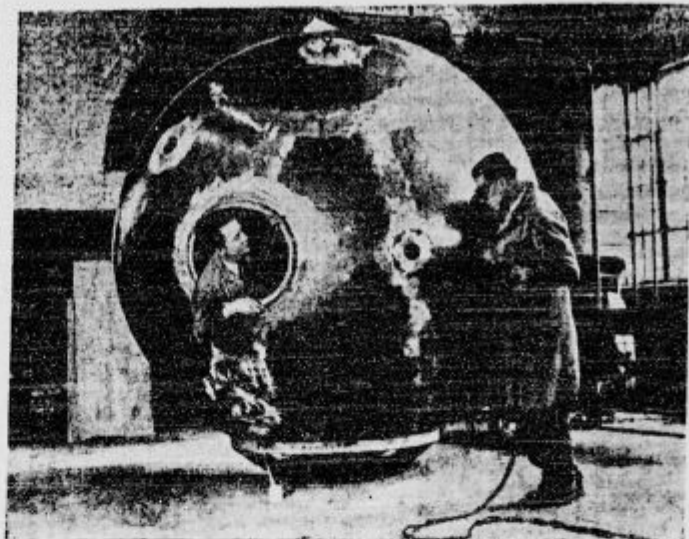
da mala deca spi, nakar je odšel mož tiho v stanovanje. Tu pa je opazil, da Obrada ni v kuhinji, vrata v spalnico pa so odprta. Stopil je v sobo ter našel oba otroka mirno spati v objemu. Dveletni Obrad je stiskal v spanju malega Dragana k sebi tako, da mu je glavico pritisnil na svoje prsi. Ko ju je hotel oče prebuditi, se je zbudil samo Obrad, Dragan pa je bil mrtev. V spanju mu je starejši bratec pritisnil glavo k sebi tako, da mu je pokrtil usta ter otrok ni mogel dihati in se je zadušil.

— Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

d Jesenske poplave so močno poškodovale spodnji radomeljski most na cesti iz Jarš v Radomlje, zgornji most na Duplici pa je bil popolnoma porušen. Cestni odbor je spodnji most kmalu popravil in zgradil ob bregu tri dolge lesene pomole, da bi odvrnil od mostu nevarnost pri ponovnih poplavih. Most na Duplici pa je še zdaj podrt in nič ni slišati, da bi vsaj v bližnji bodočnosti zgradili novega. Prebivalstvo zelo želi, da bi bilo odlašanja že konec, ker je zdaj že 8 mesecev prekinjen promet na cesti iz Kamnika v Radomlje in vozniki morajo voziti daleč naokrog čez Homec in Jarše.

d Za tiste, ki hočejo potovati z letalom. Vozni red je od 15. julija sledeči: Odhod iz Ljubljane v Sušak vsak dan razven ob nedeljah ob 8.20 zjutraj. Prihod na Sušak ob 8.55 zjutraj. Odhod s Sušaka v Zagreb ob 9.10 zjutraj. Prihod v Zagreb ob 10.00 zjutraj. Odhod iz Zagreba v Sušak vsak dan razven ob nedeljah ob 16.25 popoldne. Prihod na Sušak ob 17.15 popoldne. Odhod s Sušaka v Ljubljano ob 17.30 popoldne. Prihod v Ljubljano ob 18.05 zvečer. Opoldanski vozni red ostane kakor doslej, t. j. letalo prihaja ob 12 s Sušaka, nadaljuje polet ob 12.20 v Celovec, se vrača ob 14.20 iz Celovca v Ljubljano in nadaljuje polet ob 14.35 v Sušak.

d Neizprosno preganja gade. Mariborski kačjelovec Zieringer se lahko ponaša z red-

25 kilometrov visoko?

Ameriška častnika naj bi Kepner in stolnik Stevens sta že vse pripravila za svoj polet v stratosfero. Rada bi dosegla višino 25.000 metrov. Zdaj čakata samo še na lepo vreme. Edino pri lepem vremenu lahko fotografirata in tudi verjetnost uspeha vsega poleta se pri lepem vremenu poveča. Morala bi se dvigniti že v četrtek, oda pričakovano lepo vreme še ni nastopilo.

kina lovskim rekordom. Te dni je ujel svojega 2000. gada. S kakšnim lovom se je pričel pečati žele leta 1931. Največ jih lovi na strmih kamenitih obronkih v Rospohu, Bresternici, Jelovcu, Šobru in Sv. Kungoti. Ujete kače razpošilja žive v Nemčijo.

d Podružnica vinarskega društva v Ljutomeru priredi poučni izlet v soboto, 28. julija t. l. Odhod s prvim vlakom do Hrastja, od tod peš čez vinograde do Kapele, kjer bo obed. Za tem peš čez Jančev vrh do Goraje Radgone. Pri Kapeli se namerava sprožiti nekaj raket za streljanje proti toči. Videlo se bo tudi delo v praksi, ker je delavnik. Kdor se namerava udeležiti in želi dobiti obed, naj se javi na gornji naslov. Vinogradniki in sadjarji pridite!

d Plavajmo! Plavanje prištevamo k najbolj zdravim športnim vajam, ker se pri plavanju vadi vse živčevje. Prsni koš se razširi in pljuča delujejo krepkeje ter poleg tega

vdičavajo čist dober zrak. Koža se utrjuje in izmenjava snovi se vrši hitreje. Kakor je plavanje zdravo, tako lahko postane človeškemu zdravju škodljivo, ako pretiravamo ta šport. Če otrok naj se nauči plavati, toda ne pogzodaj, deček pri šestem, deklica pri sedmem letu. Ne plavaj nikdar do polnega utrujenja. Ko se učiš plavati, ne vadi se več kakor 10 minut. Kakor hitro čutiš mrz in te zebe, zapusti vodo. Ne plavaj več ko enkrat na dan. Kdor je bolan na sru in na pljučih, naj se ravna po zdravnikovih navodilih. Plavalna tekme so nevarne za srce.

NOVI GROBOVI

Ne, on ni umrl, on živi. V Donji Lastvi je odšel v večnost dr. Mahkovec Anton, dvorci svetnik v p. — V Velikih Laščah je zapel mrtvaški zvon upokojenemu župniku g. Francu Žužku. — V Celju je zapustila solzno dolino Agneza Topolak, hišna posestnica. — V Ljubljani so zaspali v Gospodu: 78 letni Josip Rebek st., soproga železničarja v p. Kozina Antonija, vdova po odvetniku Serafinu Svojic roj. Suyer, vdova po nadučitelju Mariji Zemljici roj. Jeler, nadkomisar v p. 76 letni Anton Klein, trgovka Marija Tenente, klepatški mojster Jože Remžgar; Zorica, hčerka g. dr. Josipa Puntarja; nadučiteljeva vdova, 90 letna Magdalena Marn; vdova po magistratnem oficijalu, Zupančič Marija; 82 letna Marijeta Vihtelič. Večni mir in pokoj!

Načelnik požarne bramborje: »Pozno prihajaš, pozno na pogorišče.«

Gasilec: »Ko pa tako daleč od tu stanujem.«

Načelnik: »To ni nobeno opravilo. V lo doče moraš stanovati bližje požara.«

★
Janez: »Meni se je sanjalo, da sva se pe ročila.«

Mica: »Sanjača jaz ne bi nikdar marala.«

★
Mlad uradnik: »Prosim za dopust, da s bom oženil.«

Ravnatelj: »Katera pa je tako prismojena da hoče uradnika, ki ima 700 Din mesečno plače?«

Uradnik: »Vaša hčerka, gospod ravnatelj.«

★
»Moja žena vedno zahteva stvari, katerih ji mojo plačo ne morem dati.«

»Moja pa nikdar ne.«

»Ja, kako pa to napraviš?«

»Kadar ona nekaj hoče, nič ne zahteva, nič ne vpraša pač pa samo naroči.«

Francozi so 14. julija zopet slavili obletnico nasoka na pariško ječo Bastille, ki je pomenila začetek francoske revolucije. Proslava te obletnice je ostala naroden praznik. Na grozote revolucije same seveda nihče več ne misli. Parižani plešejo ta dan kar na ulicah, celo na Place de la Boursee lahko priostvuješ ljudskemu plesu, ki nam ga kaže tudi naša slika.

PO DOMOVINI

Obisk velikega moža

(Zagreb.)

Tako lepega praznika kot to nedeljo, Slovenci v Zagrebu že dolgo nismo imeli. Saj nam je bila vsem kakor družinski praznik, ker nas je obiskal naš »slovenski oče« nadškof Jeglič. Kakor podoba naše ljubezni do božjega na zemlji in do lepe domovine slovenske, nam je vzvišena oseba našega velikega vladike. Tolika desetletja nas je učil, kako moramo Bogu služiti in prav domovino ljubiti in sam nam je v enem in drugem dajal in še daje prelep zgled. Zato pa so bila vesela naša srca, ko smo zvedeli, da nas obišče v nedeljo ob 10 pri Sv. Roku. Sele v četrti smo zvedeli za to, a novica je šla bliskovito med ljudi. Skromna cerkva se je to nedeljo odela bolj praznično. Cvetja in bršlina so nanasla dekleta in še napis je bil prevzvišenemu v pozdrav. Pa je prevzvišeni prišel — ne uradno in s parado, marveč kot star znanec, ki že vse naše obraze pozna, čeprav jim imen ne ve. S prijaznim nasmehom in vedro besedo nas je razveselil, ko smo mu izročili besede naših pozdravov in prinesli cvetja v rdečem in belem, v rdečem, ki žrtve zahteva, v belem, ki sadove rodi. Take ljubezni po veri in upanju božjem nas je učil in nas še učil.

Prvi ga je pozdravil cerkveni ključar Marko Težak. V pozdravu je priporočil nadškofovi skrbi in molitvi tudi naše težave in skrbi s poudarkom, da se zato zbiramo tu okrog sv. Roka, ker človek najlepše in najlažje s svojim Bogom v domačem jeziku govori. Hvaležni smo bratom Hrvatoma za to, da to našo potrebo razumejo. Tako nas je učil Slomšek, tako ste nas učili tudi Vi, prevzvišeni, zato vemo, da se po tej poti držimo prave smeri. Pozdravila je nato deklica Mira Strukljeva in še v imenu Marijine družbe je pozdravila gospodično Erna z dvema tovarišicama. Z malo besedami je bilo povedanega veliko, ker vsa srca so govorila iz polnega veselja. In v cerkvi! Prevzvišeni je sam opravil sveto mašo in pri govoru opozoril

na tiste smernice življenja, ki so nam v mestnem vrvežu najkoristnejše za vsak dan, da ne zdrknemo s pota božjega... Okna pa smo širom odprli, zakaj sonce je bilo v polni moči, in vsi ljudje so vročine kar žareli. Po končani službi božji je pozdravil prevzvišenega še prof. dr. Zarnik s poudarkom, da je današnji dan prav vsem Slovincem v Zagrebu dan veselega iznenadenja, da nas je počastil z obiskom tako velik in zaslužen mož.

Še o ljudskem petju

(Mengeš)

Najpomembnejšega dogodka ob 50-letnici mengeške godbe se poročevalci pač niso zavedali. Mengeška godba je za konec 50-letnega delovanja in za začetek nove 50-letnice po svojem vodju g. kapelniku organistu Liparju, predsedniku Komparetu in godbenikih poskrbela pri elavostni maši za ljudsko petje, spremljano z godbo. Kakor iskra je vse ugalala misel: z godbo naj vse ljudstvo poje primerne svete pesmi. V enem dnevu je bila vsa župnija o tej nameri obveščena. Saj se je zdelo kar drzno, brez vsakršne priprave lotiti se doslej čisto neznanega načina ljudskega petja. Saj niti godba sama ni imela primerno prirejenih pesmi — pa je priskočil višji kapelnik dr. Josip Cerin in zadnji trenutek vse potrebne pesmi zgledno sijajno priredil.

Silno smo bili radovedni, ali in kako se bo ta namera posrečila. Pa glej! Godba zaigra nekaj taktov prve pesmi za uvod; nato začne še enkrat od začetka; krepki, izvrstni mengeški cerkveni zbor poprima, za njim pa ljudje; naprej sicer malo boječe, nato je pa petje vedno bolj naraščalo in kakor mogoče val zavalovilo in na prostranem cerkvenem trgu vse večitsočglavo množico tako zajelo, da je sredi pesmi: »O sveti križ, življenja luč, o sveti križ, nelbeski ključ« mogočna, ubrana godba kar skoraj tonila.

Lepota skupnega petja in mogočno polno ozadje, ki ga je dajala godba, je srca tako vnelo, da si je marsikatero oko otrlo solzo radostne blaženosti. — Vse prehitro nam je maša minila, še

vse več kitic bi bili radi peli; najrajši kar brez presledka naprej.

50-letnica mengeške godbe je s to prireditvijo dala zgled, ki ga bodo naše godbe brez dvoma rade posnemale. Zlasti pri cerkvenih prireditvah na prostem. Pa tudi v cerkvah, kjer sama godba ne učinkuje tako dobro, se bo z ljudskim petjem, s skupnim petjem vseh navzočnih vernikov sijajno zlivala, saj bo petju ljudstva dajala mogočno podlago, petje pa godbi življenje. — Mengšanom, godbi in zboru in vsem ljudskim pevcem k temu srečnemu začetku iskrene čestitke in prisrčno zahvalo! K.

Gospod knezoškol pride.

(Dražgoše.)

Jakobovo nedeljo, letoš 29. julija, imamo vsako leto pri Sv. Luciji romarski shod. Letos bomo ta dan praznovali posebno slovesno. Kot spomin na sveto leto smo namreč k dragocenemu velikemu oltarju dali napraviti nove stropnice, oltarni podstavek in menzo, vse iz marmornja. In sedaj se vsa župnija živahno giblje, da bo 28. julija dostojno sprejela svojega višjega nadpastirja, škofa dr. Gregorja Rožmana, ki bo ta dan prvič prišel v selško dolino in prvič v Dražgoše, da posveti novi oltar in kot prvi na njem opravi presveto daritev. Da bo naše veselje še večje, vabimo vse naše prijatelje iz gorenjskega kota, vabimo vse častilce sv. Lucije, mogočne priprošnje, da pridejo k nam na božjo pot v nedeljo, 29. julija. — Prav bo, če poleg tega omenimo še en okras, ki ga je Lotos dobila naša župna cerkev, namreč prenovljeni veliki lesenec iz stekla, ki ga je žudovito lepo sestavil in prenovil pasar Janez Dernovšek v Ljubljani. — Povejmo še iz kronike našega Prosvetnega društva, da je priredilo v preteklem poslovnem letu tri igre: Vrnitev, Slehernik in Zlatorog. Vse so bile prav dobro igrane, za kar gre največja zasluga neumornemu in požrtvovalnemu našemu režiserju Janezu Thalerju. Le tako naprej!

Marijin vrtec

(Smarino pri Litiji)

Otroci Marijinega vrtca se letos na različne načine živahno udeležujejo. Priredili so »Materinsko proslavo«. Zbirali denar za nov prapor; tudi prostovoljne donose ob priliki »Materinega dneva« so darovali v ta namen. Pred kratikim smo jih videli v sprevedu — bilo jih je čez 300 — korakati v cerkev k slovesnemu sprejemu, kjer jih je bilo čez 100 sprejetih v Marijin vrtec. Samozvestno in z navdušenim veseljem so obljubljali zvestobo Mariji.

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

Bilo je že proti večeru — dnevi so bili namreč kratki — in zahajajoče sonce je iznenada razlivalo poslednje žarke čez sotesko in njene strmine. Nekateri kristjanov so se ozrli vključno in tudi kralj je obrnil svoje oči v ono stran, kadarkoli je le mogel; zdajci je namreč tam gori odsevalo sonce z višav kakor od hitro se premikajočih zlatih in srebrnih zrač, pred katerimi se je premikal sinje-modri ščit z velikim zlatim križem; kristjani so ga dobro poznali. Iz vrst onih, ki so bili še pri življenju, se je začulo slabotno vzklíkanje:

»Vodnik akvitanški!« so zaklicali.

Vendar jih nikdo ni čul, kajti iz vrst Seldžukov se je razlegalo vse bolj glasno in divje vpitje, ne njihov bojni krik, ampak nekako prestrašeno rjojenje:

»Siba božja! Beli zlodej!«

Ujeli so se namreč v lastni pasti; izprevideli so, da so izgubljeni. Na nizkih višinah okoli soteske se je urno postavilo nekoliko tisoč kristjanov v bojni red a povešeno sulico in pripravljenim mečem. Trenutek pozneje se je vzdignila jeklena četa, se svetila in lesketala v solnčnih žarkih, dokler se ni zgrnila nad »podaj« stoječe sovražnike; začulo se je ostro povelje, ena sama beseda poveljnikova:

»Naprejt!«

Seldžuki so slišali strašni, hitri žvenket razlegalo zmagovalno vpitje kristjanov, ki so da je bilo uprav nemogoče, da mora en sam

oklepov, ko se je velika četa začela pomikati; vodnik akvitanški je pridrl z višin kakor jekleni vihar; bil je gologlav, lepi lasje so mu vihrali v vetru, oči so se mu žarele; visoko v zraku je vihlet svoj velikanski meč in srdit nasmehljal mu je igral okoli ravnih ustnic.

»Beli zlodej! Siba božja!« so tulili Seldžuki.

Skušali so se rešiti z begom, a nikjer ni bilo izhoda, ker je bila soteska ob vhodih popolnoma zadelana z mrtvimi. Spoznali so, da morajo ali zmagati ali umreti; tako so napeli vse moči in se po kupih padlih razpostavili v bojni red, kolikor se je pač dalo.

Tam, kjer so še malo poprej oni pobijali in morili, je zdaj Gilbert pobijal njih same in hkratu z njihovim mečem se je v solcu bliskalo na tisoče mečev. Seldžuki so se borili kakor blazni, kakor divje zveri, dokler so mogli. Toda v Gilbertovih očeh je sijala luč zmage; njegova roka se ni utrudila, ko je podirala sovražnike vrsto za vrsto. Zdaj so jih še kristjani, ki so ostali pri življenju, napadli od zadaj. Soteska se je vedno bolj polnila z mrtvimi in majhna rdeča reka je stekla od kamena do kamena in po strugi proti široki dolini spodaj, kjer je skoraj petdeset tisoč mož gledalo, kako je tekla med njimi, ne da bi mogli količkaj pomagati. Ko so poslušali bojni krik, so spoznali, da vpitje Seldžukov vedno bolj pojema in da se mora njihovo število vedno bolj krčiti.

Namesto tega pa se je po večernem zraku

zamenjali strah z veseljem in radostjo. Dasi jih je namreč v gornji dolini mnogo padlo, in je mnogo vitezov in vojakov, starih in mladih, velikih in majhnih, ležalo pod mrtvimi Seldžuki, je bila večina vojske vendar še nedotaknjena, sovražnik pa popolnoma poražen. Gilbert je rešil kralja. Našel ga je v res nevarnem položaju; stal je s hrbtom proti hrastu, okoli njega pa so ležali mrtvi vitezi. Trije Seldžuki, ki so poslednji še ostali živi, so proti njemu sekali s svojimi zakrivljenimi meči; kralj pa je prepeval: »De profundis za svojo dušo in se branil z mečem kot močan, hraber možak, kar je v resnici bil vzlic vsem svojim napakam. Bil je že popolnoma izmučen in utrujen.

»Gospod,« je rekel in podal Gilbertu roko, »zahtevajte od mene kar hočete in dobili boste, ako ni pregrešno, zakaj rešili ste vojško križa!«

Anglež pa se je nasmešnil in ga ni hotel ničesar prositi; saj je tisti dan vžil dovolj slave in časti. Ni pa vedel, da sta zgoraj na skalovju, odkoder je prišel v dolino, sedeli dve ženski, ki sta ga nadvse ljubili, ter ga ves čas v strahu opazovali, namreč — kraljica in Beatrika.

Sedeli sta in nevede držali druga drugo za roko; oči so jima bile široko odprte iz strahu zanj, obema pa so žarele od ponosa nanj, ko so gledale njegova junaska dejanja, kako so mu lasje vihrali skozi seldžuške vrste, kako je bila njegova pot široka in rdeča, tako

Na vse navzoče je naredil sprejem mogočen vtiš. Prijeto je bilo tudi poslušati njih ubrano petje, tako med sprajom kot med sv. mašo. Udeležili so se v obilnem številu skupnega shoda Mar. vrčev na Sv. gori. Peš so šli tja gor. Vtrajno, z največjim veseljem in pojo so premerili dolgo pot, ki je trajala 6 ur. Toda vsa utrujenost, vročina, žejna in lakota je bila pozabljena, tako lepo in prijetno je bilo. Krasno vreme je razpoloženje še pomnožilo. Pot nazaj je bila še bolj polna praktičnega veselja. Na Savo so jih namreč prišli iskat vozniki in jih med veselimi, navdušenimi petjem, ki je donelo vso pot, peljali skozi Litijo in Smartno na njihove domove. Drugi dan pa je skupina manjših, ki ni mogla na Sv. goro, napravila izlet v Stango. K dobremu, veselim razpoloženju je pripomoglo lepo vreme, nadalje zabavne igre, zbijanje lonca in dobiki, črešnje, malinovec, petje itd. V cerkvi so bile litanije in blagoslov otrok, nato pa prosta zabava. S teškim srcem so se od vesele zabave, ki je le prehitro minula, podali nazaj v Smartno, kamor so veselo prepevač prikorakali. Vsem ostanejo ti dnevi v neizbrisnem spominu. V Marijinem vrču, tako pravijo, je pa res prijetno. Ne sme kdo misliti, da hodijo otroci samo po izletih, hodijo tudi pridno po Marijinih potih in tudi pogosto k sv. obhajilu, najmanj vsak mesec, veliki pa vsako nedeljo.

Zahvala.

(Cemšenik.)

Podpisani se najiskrenejše zahvaljuje vsem faranom za iskreno sožalje, udeležbo in petje pri pogrebu moje žene Amalije. — Arh. Albini, organist.

Gibanje Marijinega vrčca.

(Leskovec pri Krškem.)

Zadnje tedne so bili naši otroci iz Marijinega vrčca zelo živahni. Najprej so sodelovali s petjem in z deklaracijami pri lepi proslavi prvoobhajancev v dvorani »Pod lipco«. Nato so se udeležili v zares častnem številu tabora Marijinih vrčev na Slinovcih pri Kostanjevici. Kar 19 voz se jih je odpeljalo. Kot zastopnik naše župnije je tam nastopil Izidor Podbršček, učitelj V. razreda. Moramo priznati, da se je s svojo pesmijo so leskovcem mazluc prav dobro postavlil in je vse male zborovalce spravil v najboljše razpoloženje. Toda otroci še niso mirnovali. Priredili so še igrice »Iščove sanjce«. Naučili jih je tukajšnji osemolletec Ivan Urbanč iz Grčice vasi. Ki je obenem tudi sam prav izborni igral. Končno naj bo omenjeno še to, da

je vsaka 4. nedelja v mesecu takojimenovana »otroška nedelja«, ko pristopijo otroci skupno k angeljski mizi, kar po 400 jih pride. To so nekatere lepe reči o naših malih. Manj lepo, da ne rečemo kaj drugega, pa je to, da je ob nedeljah popoldne tako malo mladega sveta v cerkvi. Upamo, da se bo tudi to spremenilo na bolje. Pa še drugič kaj.

Z Bogom, prijatelji!

(St. Jernej na Dolenjskem.)

Temni mrak je pokril zemljo. In glej, v tem žalostnem večeru je zatonilo tudi življenje našemu dragemu prijatelju Mihelu Verbiču iz Breške vasi pri Beli cerkvi. Bil je zgleden mož svoji ženi in skrben oče svojim 9 otrokom. Mlada leta je preživel v Ameriki. Tam si je nakopal bolezen, ki mu je povzročila veliko trpljenja. L. 1920. je prišel iz Amerike domov in dve leti potem je popolnoma oslepel. Torč 12 let je bil slep in pa hudi revmatizem mu je krajsal življenje. Na svidenje, dragi prijatelj, nad zvezdami!

Se beseda k slovesu.

(Brusnice.)

Dne 29. junija 1934 je bil za našo župnijo dan solza. Poslovil se je od nas naš g. župnik in se odpeljal v Novo mesto za kapiteljskega kanonika. Nad 15 let je z očetovsko ljubeznijo skrbel za nas in z nami veliko potrpel. Ljubi Bog mu vse stoto povrnij! — Dne 1. julija smo sprejeli novega g. župnika. Bog mu daj svojo pomoč, da bo skrbel za nas in z nami potrpel, dokler je božja volja. — Vsem, ki so pripomogli, da smo se lepo poslovili od g. kanonika Šeška in tudi lepo sprejeli novega župnika g. Lundra, bodi Bog plačnik!

Smrt se izbira.

(Nemška vas pri Ribnici.)

Previden a tolažiti sv. vere je zaspal v Gospodu splošno znani in spoštovani g. Pavel Češarek (Nahovčev Pavel), posestnik, gostilničar, lesni trgovec itd. iz Nemške vasi. Dočkal je 73 let. Ne samo svoji družini, tudi vsakemu bližnjemu je bil dober. Zato je vest, da ga ni več med živimi, globoko odjeknila med vsemi sloji, posebno med delavstvom, katero je pri njem zaslužio maitakateri kos kruha. Od blizu in daleč je prihajalo ljudstvo k pogrebu, da še enkrat vidi gospoda Pavla in ga spremi na njegovi zadnji poti. Po opravljeni maši zadušnici in obredu je pevski zbor zapel

»Človek, glej dognanje svoje in »Vigred se povr-
ne«. Naj počiva v miru blagi mož! Preostale 14
tolaži Bog!

Tekmovanje brez nagrade.

(Dragatuš.)

Naša letina je precej bolj zgodnja kakor drugod. Gorenji bi se čudili, če bi vedeli, da je bila pri nas žetev že prvi teden julija večinoma končana, v drugem pa bo še ajda dosejana. — Povelj-
na pa letos žetev ni. Naželi smo malo, ker je sin pod anegom precej poginil, in kar smo našli, ni ma najboljše klasja. — Našo nedeljsko enolično bo prihodnjo nedeljo prekinila tekma koscev. Pravi za prav ni za nas to nič novega. Tekmujemo na kmetje celo leto med seboj, kdo bo prvi spravi krmno, končal žetev, včasih so se mladiči kosili, ko so še a cepci mlajili, da so še pri luči prišli pika-poka, samo, da so sosedje prehiteli. Seveda ni nikogar, ki bi nam za naše tekme dajal nagrade. Naša nagrada je, če moremo dobro vnovčiti, kar imamo. Same na sebi niso te tekme za nas nič novega. Nove so za nas letošnje veselice. Pomliti-
te, v nedeljo bo pri nas že četrti veselica letos, pa v naši tihoti, pa v naši križi, križi! Ko bi nam kdo za naše vsakdanje tekme dajal nagrade, bi se šli na veselico. Tako pa se raje v svoji akromosti doma veselimo, ker je najceneje in najbolj zabavno in ker nam je znano, da veselice s plesi postanejo le prerade žalostne. — Golečani in Selani težko čakajo, kdaj se bo kdo usmilil vseske brice.

Zdravstveni predpisi zahtevajo.

(Mirna peč.)

Na križišču državne in banovinske ceste v Mirni peči je bila nekdanj mežnarija in prostori za takratno nedeljsko šolo, pozneje pa so bili na trgovski prostori. Danes pa je to prišilno hišo zamenjalo tepo, noto poslopje, ki ga grafi podjetna trgovka g. Hudetova. Stavba bo prvi okras vasi. Želeli bi pa, da bi se iz zdravstvenih razlogov v bližini te stavbe zasula ja-
ma za odpadke in smeti in pa izpeljal odtok vode, ki se ob dežju nabira v luži za občinsko hišo. Zdravstveni predpisi to zahtevajo. — Še i večjim poudarkom pa bi prosili Higieniski zavod in merodajne oblasti, da bi bilo v prota-
čunu v bodoče predvideno tudi nekaj podpore za vasi, kjer nimajo zdrave pitne vode, kjer naj bi napravili primerne zaprte vodnjake in zasuli nezdavne luže, kjer je ležišče nekaterih bolezni, ki jih drugod ni. Podpre naj se tudi

junak pobiti toliko sovražnikov, ne da bi bil ranjen; in veliko spoštovanje ju je prevzelo, kakor bi bil kako nadnaravno bitje.

Molčki sta in se neprestano držali za roko. Ko pa je bil boj končan in sta ga videli, da je razjahal ter stal pred vojniki opri na svoj veliki meč, ko je bil zahajajoče sonce razlivalo vso svojo svetlobo preko njegovega obraza, tedaj se je Beatrika obrnila h kraljici in solze veselja so jo zalile, ko je potolažila svoj dekliski obraz v Eleanorino naročje, in hvaležna je bila prijaznih rok, ki so jo držale, kakor da bi razumele vso njeno radost. Kralj-
ikine oči pa so bile suhe, njen obraz blede in in njene krasne, koralne ustnice suhe kakor od mrzlice.

X. Poglavlje.

Na ta način se je zgodilo, da je postal Gilbert, o katerem zgodovinarji pripovedu-
jejo, da ni o njem nič drugega znanega, po-
veljnik vse križarske vojske da jih popelje
skozi sovražnikovo deželo v Sirijo. Po tej ve-
liki bitki v dolini so se morali kristjani sko-
raj še vsak dan bojevati. Seldžuki so se umi-
kali korak za korakom, se držali večinoma v
gorah, prihrameli kakor vihar in zopet izgi-
nili in pustili krvavo sled za seboj. Gilbert je
šel na čelo vojske, jo držal skupaj, uka-
zoval, kje morajo postaviti tabor čez noč, in
vodil vojsko v polnem redu. Vojaki so se ču-
dili njegovi modrosti in vztrajnosti; vsi so bili
že na meč utrujeni in tudi živeža je bilo malo,
globo ljudstvo onih krajev pa je prodajalo po

strašno visoki ceni tiste malenkosti, ki jih je
lahko prodalo; tako se je zgodilo, da vojaki
niso imeli vsaki dan kosila in skleda kuh-
nega kozjega mesa je bila že pravečata gostija.
Tako se je vojska pomikala dalje ob nepre-
stalnem bojevanju in trpljenju; vojaki so po-
stali sčasoma bolj resni kot so bili doslej, na-
dejajoč se odpuščanja grehov, kadar bodo na
svetih krajih izpolnili svoje svete obljube.

Naposed so dospeli iz gora do morja, do
mesta Atalija. Od tod jih je Gilbert hotel pe-
ljati vseskozi po suhem do Sirije; toda kralj
je bil utrujen in izmučen in tudi kraljica je
uvidela svojo napako, ki jo je bila naredila
s tem, da je vzela seboj na vojsko dvornice;
le malo jih je namreč imelo moč vztrajne gos-
pe Ane, ali pogum Beatrike, da bi lahko
brez godrnjanja prenašale vse napore in te-
žave kakor možje, kakor zelo krepki in vztraj-
ni možje. Venomer so se pritoževale in godr-
njale zoper vsako stvar, si želele nazaj v
udobno, prijetno življenje na Francoskem; po-
gostoma so se celo s solzami v očeh pritože-
vale, da so jih pripeljali semkaj, da trtijo po
teh divjnih svojo mladost in svežost, celo
svoje življenje. Zaradi tega se je Eleanor
naposed udala kraljevi želji, ki se je hotel
iz Atalije podati preko morja do Pristana sve-
tega Simeona, ki se je nahajal blizu Antio-
hije. Tudi je v Antiohiji vladal njen stric
grof Raymond, človek njenih misli in njene
krvi; njega je zdaj želela obiskati in se z
nim posvetovati, ker je dobro poznal svet, bil

poštenjak in dober svetovalec. Ampak tam j
je pretila druga nevarnost; kralj je namreč
nekdanj sumil, da jo je bil ta grof Raymond
ljubil, ko je bival na njegovem dvoru, in kralj
je bil vedno ljubosumen in nezaupen.

Hotel je peljati vso svojo vojsko do Anti-
ohije; ali ta njegov namen je vzbudil veliko
nezadovoljnost. Med tem ko so bili velikšni
in vitezi za varnejšo pot po morju, so se rev-
nejši romarji in križarji bolj bali morja kot
Seldžukov in se niso hoteli voziti z ladjo. Na-
zadnje se jim je kralj vdal, oni pa so se po-
našali, da bodo prej v Antiohiji kot kralj,
ker niso vedeli, kod je vodila njih pot. Dal
jim je denarja in zanesljivih vodnikov, ki jim
je zaupal.

Ko je Gilbert spoznal, da ima dve poti na
izbiri, je začel razmišljati, katero naj izbere.
Njegova želja je bila, da bi z Beatriko potoval
po morju; Arnolda de Curtoil že od božičnega
večera ni bil videl in je menil, da se je podal
v Efez, da bi od tod odplul v Sirijo; tako zdaj
ni mogel kar iznenada iznenaditi svoje hčero
ter jo odpeljati s seboj. Gilbert je tudi vedel,
da je zdaj konec njegovega poveljništva, da
so prekoračili sovražnikovo deželo; določeno
je tudi bilo, da se spomladi vse čete združijo
z vojsko grofa Raymonda, da zopet osvoje
Edeso. Na ta način bi imel zdaj več časa, da
bi čuval nad Beatriko, ako bi bilo treba. Ta
okoliščina mu je bila zdaj mogočen povod, kajti
poslednje čase se je zelo pogosto sestajal s
njo in jo ljubil iz vsega svojega srca.

načrt, da št. Jurje dobi vovedov. — In prav iz zdravstvenih razlogov je šolski odbor dobil naročilo, da temeljito preuredi in popravi stare šolske prostore, ker na novo šolsko poslopje v bližnji bodočnosti ni misliti.

Strelna in ogenj (Št. Gotard)

V petek, 12. julija popoldne je udarila strelna in gospodarsko poslopje posestnice Marije Gorisek v Zideh. Streha se je takoj vnela in pod njo mrva. Ogenj je dobil tak razmah, da se je še vnelo drugo gospodarsko poslopje. Gnelci in drugi ljudje so prišli hitro na lice mesta, a niso mogli obvarovati poslopja pred uničujočo silo ognja. Izvršili so pa veliko delo s tem, da so zabranili ognju, da se ni mogel razširiti na stanovanjsko hišo Marije Gorisek in ne na gospodarska poslopja, ki obkrožajo v Zideh. Tudi iz Ljakov so prišli gnelci in pridno pomagali pri tem obrambnem delu. Škoda znaša okoli 80.000 Din, ker je zgorela vsa mrva, 2 gospodarski poslopji, gnelci in še nekaj orodja in nekaj dreva je uničenega. Živino so vse rešili. Zavarovalnica se bo ta škoda delno krija. Vse obodbe vredno pa je dejstvo, da so nekateri porabili to priliko in si na lahek način privojili nekaj tuje lastnine. S prizadelo posestnico vel očistujejo in ji bodo radi prišli na pomoč v tej veliki sili. — Treska in budnega vremena — reši nas, o Gospod!

Živel naš jubilanč! (Hoensbroek v Holandiji.)

Društvo Hoensbroek je priredilo 8. julija proslavo 50 letnice obstoja društva in obenem 10 letnico mašništva č. g. Oberžana. Radi smrti princa Henrikarja se ni mogla proslava vršiti z godbo in s sprevedom z zastavami. Malo pred 4. popoldne so se zbrala društva pred de la Hayem. Sledile so slovesne večernice: pete litanije, Materje Božje in pridiga v farni cerkvi Hoensbroek. Po večernicah se je vršila častna akademija v dvorani de la Haij. Tudi smo se slikali zunaj na prostem. V dvorani je otvoril in pozdravil zvečni predsednik Novak navzoče in častil v dolgem, iskrenem govoru č. g. Oberžanu k 10 letnici mašništva, želeč, da bi dočkal še 50 letnico. Častilati so še: v imenu društva sv. Barbare Herlerheide predsednik Struclaj, v imenu društva sv. Barbare Brunssum

preda. Pučnik, v imenu društva sv. Barbare Lutterade pa Zore. Nato je izpregovoril še domači pred. Polšak. Vsi so gospoda želeli, da dočaka 50 letnico in se hvalažno spominjajo njegovih zaslug za Slovence. Sledile so deklaracije. Deklamirali so: Anica Zajc, Anica Kampuš, Kužnik Emil, Slavica Zajc v imenu deklarskega kroga, Ema Dobršek, Pavla Sentjura, Frida Sket. Pri vsaki deklaraciji je sledilo ploskanje po celi dvorani. Najbolj sta se odlikovali Olgica Resnik in Anica Sket; želi sta posebno pohvalo. Vsaka deklica kakor tudi fant so podali jubilanču šopek cvetlic. Darila njegove slike skupaj, kakor se je sam izrazil, je bil poseben vesel. Slike so darovali Slovenci v hvalažni spomin na skupno bivanje v Holandiji. Pevec iz Herlerheide so nam zapeli nekaj prav lepih narodnih pesmi, kakor »Lepo našo domovino« in druge, kar so udeleženci s častjo poslušali. Šolski otroci z gospo Ažman na čelu so tudi prav prijetno zaigrali. Č. g. gospod pater Teotim je v dolgem govoru orisal zaslug našega jubilarja med Slovenci in posegel v zgodovino sv. Cirila in Metoda, kako sta delovala in učila v slovanskem jeziku, kakor se sedaj trudita č. g. Oberžan in č. g. pater Teotim kot dva brata in oznanjujeta božjo besedo med nami Slovenci. Lahko si mislite, koliko truda je stalo č. g. pater Teotimu, da se je naučil slovanskega jezika, ki ga sedaj že prav dobro obvlada. Za njegov trud smo mu Slovenci iskreno iz srca hvalažni in se mu lepo zahvaljujemo. Tudi g. Selič, kot ustanovnik in dolgoletni predsednik, je v lepih besedah orisal razvoj društva sv. Barbare in prosil, da bi skupno delovali za povzdigo društva. G. Oberžan se je iskreno zahvalil za darila. V lepem govoru je orisal pomen krščanskega društva in nas spominjal naše domovine, da je bilo marsikatero oko roso. Posebno vesel je bil, ko so mu šolski otroci podarili pisma, v katerih je bilo napisano najlepše darilo, koliko sv. obhajil so sprejeli in darovali zanj. Ta darila so večna, ta niso minljiva. Tako nam je kar prehitro potekel čas in upam, da nobenemu udeležencu ni žal lepe proslave, ki mu ostane v vednem spominu. Marsikdo je rekel, da tako lepe slovesnosti še ni bilo v Holandiji. H koncu sta prišla še gg. kaplan Schleiden in domači župnik Röseler (ki se je preje oprčil s pismom) častit g. Oberžanu.

»Gospa Ana,« je odgovoril Gilbert po kratkem premisleku, »vse časti vredna ženska ste in vaš svet je dober.«

Po razgovoru sta se ločila in Gilbert se je vrnil v svoj šator, odločen, da potuje v Antiohijo po morju s kraljem in kraljico; bilo mu je pa na moč žal za uboge romarje, ki so morali ostati zadržani in skrbeti sami zase.

Velike ladje, ki so jih najeli za potovanje, so bile težke in okorne, vendar so bile najboljše, kar so jih mogli dobiti, in zelo hitre. Izvečine so bile grške galeje, deloma pa tudi iz Amalfija; ti ljudje so imeli na Jutrovem vsi kupčijo v svojih rokah, svoj lastni del mesta in zaloge v vsakem mestu in pristanišču, od Pireja vse do Carigrada in po celi Mali Aziji in Egiptu vse do Tunisa.

Ugoden severozapadnik je zapihal prav tisti dan, ki so ga določili za odhod; velike galeje so odplule druga za drugo iz pristanišča, dokler niso dospele na odprto mirno morje, kjer so razvile jadra. Kmalu nato so krenile proti vzhodu in plule ob obali. Veter je bil trajno ugoden.

Čez nekoliko dni so dospeli do Pristana sv. Simeona, ki je bil luka Antiohije, in zagledali množico zidovje in stolpe na višinah kakih deset milj daleč od obrežja. Ko je Gilbert zrl na to močno utrjeno mesto, je bil vesel, da v vojni ni bilo treba oblegati te velike in močne trdnjave, ki je bila zdaj podložna kraljičinemu stricu grofu Raymond. Ako bi pa vedel, kaj da ga je čakalo tukaj, bi se gotovo rajši bosonog podal v Jeruzalem, da po

RADIO

PROGRAM RADIJSKE ODDAJNE POSTAJE od 19. do 26. julija 1934.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, plošče.

Cetrtek, 19. julija: 18.00 Mali jazz, 18.30 Tipi žene v romanu Turgenjeva, 19.00 Plošče po željah, 19.30 Recitacijski večer, 20.00 Prenos iz Beograda, 22.00 Čas, poročila, 22.15 Reprodukcijska glasba. — **Petek, 20. julija:** 18.00 Plošče, 18.30 Izleti za nedeljo, 19.00 Potek športnikovskega dne, 19.30 Predavanje Po savi in Donavi, 20.00 Prenos iz Zagreba, 22.00 Čas, poročila, 22.15 Reprod. glasba. — **Sobota, 21. julija:** 18.00 Reprod. glasba, 18.30 Zabavno predavanje, 19.00 Čakovska lirika, 19.30 Zunanji politični pregled, 20.00 Vokalni solistični koncert, 21.00 Josip Jurčič: Jurij Kozjak (zvočna igra), 22.00 Čas, poročila, 22.15 Reprod. glasba. — **Nedelja, 22. julija:** 8.15 Poročila, 8.30 Gimnastika, 9.00 Versko predavanje, 9.15 Prenos iz franč. cerkve, 9.45 Plošče, 10.00 Predavanje za delavce, 10.30 Šramel Erika, 12.00 Reprod. glasba, 16.30 Predavanje, 16.30 Pevski zbor »Danica«, 20.00 Sreča pred vrati (radijska opereta), 22.00 Čas, poročila, plošče. — **Ponedeljek, 23. julija:** 19.00 Plošče, 19.30 Zdravniška ura, 20.00 Il. propagandna ura »Zborov«, 21.00 Magistrov šramel, 22.00 Čas, poročila, plošče. — **Torek, 24. julija:** 19.00 Otroški kotiček, 19.30 Narodnostno delo na naši severni meji, 20.00 Orgelski koncert, 21.00 Lahka godba na pihala, 22.00 Čas, poročila, 22.30 Angleške plošče. — **Sreda, 25. julija:** 19.00 O verstvih, 19.30 Kriza individualizma v književnosti, 20.00 Koncertni duet, 21.00 Koncert perverskega društva »Cankar«, 22.00 Čas, poročila, plošče.

LISTNICA UREDNISTVA

V št. Jernej: Brez podpisov. V koši — V Rakitno: Nemogoče, dokler se s priobito uradno ne ugotovi napaka. — V Bonolje pri Brusnicah: Vaš dopis nam je prav všeč. Žalibog ne moremo priložiti vsega, kar bi radi. Upoštevajte to VI in drugi. — V Leše: Takih malenkostnih dogodkov ne pričujemo, saj vam je že sodišče dalo zadostneje. — V Hoensbroek, Holandija: Prosimo krajišnje dopise. Smatrate, da smo napravili to pot redko izjemo. G. jubilanču tudi naše čestitke!

Ko pa je ena drugi strani videl, koliko isoč zavojnih ljudi, ki so prejeli križ v preprosti veri, da bo Bog skrbel za pot, se je iznova nameravalo podati v gore brez kralja, brez kraljice, brez vojske, mu je usmiljenost velela ostati pri njih, jih voditi, kakor je sam on znal, in rajši živeti in umreti z njimi, kakor po varnejši poti po morju potovati dalje. Tako mu je bila odločitev zelo težavna. Na drugi strani pa tudi o ljudeh ni hotel preveč razmišljati niti občevali z njimi; vedel je, da so ga vsi spoznali in zelo spoštovali ter bi ga dvignili na rame in izvolili poveljnika. Tako njegovo posvetovanje s samim seboj ni imelo nobenega uspeha in je noč slabo prespal.

Zgodaj zjutraj, ko se je spremljal ob morskem obrežju, je srečal gospo Ano, ki se je v spremstvu dveh drugih tovarišev vračala od mase; ustavila sta se in se začela razgovarjati. Ker je opazil, da mu je zelo naklonjena, ji je začel kljub svoji navadi pripovedovati, v kako neprilicnem položaju da je.

»Gospod Gilbert,« je rekla mirno, »svoje dni sem ljubila vrliga moža, svojega soproga, in on je ljubil mene. Padel je v boju; neki dan so mi ga prinesli mrtvega domov. Povem vam, gospod Gilbert, da je prava ljubezen med moškim in žensko največja in najlepša stvar na svetu; ako se pa dva ljubita in njuna ljubezen ni največja stvar, marveč čast, potem ljubezen ni prava ljubezen in ni vredna, da jo praviš. Dobro premislite, ali ljubite to žensko tako resnično, kakor jaz mislim, ali je ne; ako pa jo v resnici tako ljubite, kakor pravite, ne morete imeti nobenih dvomov, kaj vam je storiti.«

svojih močeh izpolni storjene obljube, in ne bi jezdil v utrjeno mesto.

Grof Raymond, širokopolec možak zagorelega obraza in temnih las, ki so na senah pravkar začeli siveti, je dospel k morju, da sprejme krščansko vojsko. Najprvo je po dvorani običajih objel kralja; nato je poljubil svojo vnukinjo, kraljico, ne enkrat, marveč kakih štirikrat, petkrat, ona pa njega; zelo sta bila vesela, da sta se zopet videla. Ni pa resnica, kar trdijo mnogi kronisti v svojih kronikah, da sta pri tem mislila na ljubezen. Kraljica Eleanor je imela mnogo velikih sovražnikov in njenih grehov je bilo skoraj prav toliko število kakor dobrih dejanj; toda ljubezni do grofa Raymonda ni bilo med njimi.

Vzlie vsemu je bil kralj Ludovik zelo ljubosumen, ko je videl, da sta se objela; mislil je, da to več pomeni nego je njemu znanega. Ni pa zinil besede, ker se je bal kraljice. V Antiohiji je zavladalo veliko veselje, ko so dospeli tja dvornice, posebno še, ker je bilo določeno, da bodo tam praznovali velikonočne praznike. Še nekaj dni velikega tedna je bilo do praznikov; vsi so bili veseli, ker so bili varni v velikem mestu ter imeli dolgo in nevarno pot za seboj; kaj lahko bi res živeli ostale postne dni ob kruhu in vodi, vendar so se naslajali na izvrstnih ribah in umetnih jajcih iz pšenice, zafrana in mandljev in raznovrstnih slaščicah, ki jih je petdesetero grofov kuharjev znalo pripraviti za post. Grof je namreč živel zelo razkošno, dasi je bil dober vojak, kadar je bilo treba.

(Nadaljevanje)

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Bistvo nasprotij je ležalo v tem, da so Trocki in njegovi pristaši očitali Stalinu, da ne vodi dovolj radikalne komunistične gospodarske politike. Stalin je te leve opozicijske napreje strli, potem pa sprejel večino njih zahtev, kajti značilna črta Stalinova je bila vedno ta, da je vsako opozicijo uničil, sprejel pa navadno večino njenih zahtev. To je povzročilo še večjo zmedo v gospodarstvu in veliko pomanjkanje najnujnejših potrebščin. Seveda je pa to rodilo novo nezadovoljstvo pri delavskih množicah, ki nikakor niso moge razumeti, da jim voditelji neprestano slikajo raj, ki da jim ga bo prinesel komunizem, na drugi strani so pa na svoji koži čutili, da ležejo prav za prav od leta do leta v večjo bedo in nesvobodo. Celo mnogi vodilni boljševiki so v tej stiski zahtevali uvidevnejšega postopanja s kmeti, da bi prišel delavec vsaj do kruha, kakor prejšnja leta. Zopet je vse službeno časopisje navalilo na te »malomeščane«, a CK je odstavil cele množice strankinih funkcionarjev pri nižjih edinicah ali jih pa vsaj prisilil k ponižujočim obžalovanjem in preklicevanjem. V Beli Rusiji je bilo n. pr. odstavljenih 50—70 odstotkov odbornikov v celicah, drugod ne mnogo manj. Stalinova nemilost ni prizanesla niti samemu predsedniku sveta ljudskih komisarjev, Rikovu in ustvaritelju ter predsedniku boljševiških strokovnih organizacij, Tomskemu. Oba sta bila odstavljena.

Tako se je končno iznebil Stalin tudi te »desničarske opozicije«, s tem pa še zadnjih znamenitejših glav, ki so izvedle revolucijo in ustvarile komunistično Rusijo. Okrog njega je ostalo le še nekaj nekdanjih prvakov (Litvinov, Molotov, Jaroslavski i. dr.), po večini drugovrstne osebnosti, vse ostalo je pa šlo na »desno« ali na »levo« ali je pa kako drugače izginilo iz današnjega ruskega javnega življenja. Na XV. strankinem kongresu l. 1930 je bila Stalinova neomejena diktatura utrjena. Toda »čiščenje« tudi pozneje še niso prenehala. Meseca oktobra l. 1932. je bil poleg drugih izključen sam predsednik »Kominternec«, Zinovjev, ker se ni strinjal z blazno Stalinovo agrarno politiko. Iz strahu pred najhujšo opozicijo je dal Stalin pozimi l. 1933./34. izključiti vnovič 300.000 članov (t. j. 15,6% vseh članov, v Vzhodni Sibiriji celo 26,3%) in stranka se je tako vedno bolj zapirala v svoje lastno uradniško ogrado in v najvažnejših strankinih ustanovah ter organizacijah je le do 10% pravih delavcev. Na kongresu l. 1934. je bil še na zunaj zadušen vsak videz svobode stranki sami. Dotlej je n. pr. določeno število strankinih organizacij lahko zahtevalo otvoritev razprave o kakem vprašanju, a končnemu sklepu se je moralo brezpogojno pokoriti vse. Sedaj so pa ustvarjene taki zahtevi tolike težkoče in ovire, da je taka želja kratko malo neizvedljiva, vrhovne strankine oblasti pa neodstavljive. Diktatura voditeljev je v stranki sami tako poostrena, da so člani brez besede in vpliva nanjo. Tudi dolejš čisto samostojne strankine nadzorstvene ustanove so sedaj podrejene strankinemu tajništvu. Vse je le v rokah strankinih uradnikov s Stalinom kot »rdečim carjem« na čelu. Stalin je postal stranka, a sam Trocki je nekoč dejal: »Mi moramo verovati, da ima stranka končno vedno prav.« Za današnjega ruskega državljan mora biti Marxovi in Leninovi spisi Sveto pismo, sklepi strankinih

zborov pa isto, kar so katoličanom sklepi cerkvenih zborov. V smislu marksizma je namreč proletarijat nezmotljiv, njegova stranka pa naravnost sveta.

V tem pogledu današnja Rusija nedvomno še daleč prekaša nekdanjo carsko Rusijo, kajti tedaj je bilo dovoljenih vsaj nekaj strank, a kot nam zgodovina ruskega komunizma sama najglasnejše priča, so tudi nedovoljene vendarle še našle dovolj možnosti za prav krepko udejstvovanje, dočim danes ni mogoče niti misliti na kakršnokoli politično gibanje izven Stalinovega boljševizma. Kjer je pa zadušen izraz javnega mnenja, vlada tiranija. Boljševiki opravičujejo svoje duševno nasilstvo z edinozveličavnostjo in nezmotljivostjo marksističnih nazorov in z nujnostjo okoliščin. Toda čim bolj izginjajo še zadnji sledovi neproletarskih razredov in neboljševiških strank, tem večji je ta duševni teror. Tudi strankarska vodstva pri drugih narodnih postopajo v praksi navadno bolj ali manj samolastno, toda tam je nezadovoljnim pristašem dana možnost, da odidejo v druge stranke. V Rusiji je tudi ta oblika pritiska članov na lastno vodstvo nemogoča, kajti VKP ni prav nič ležee na številu pristašev in izguba članstva ima navadno najtežje posledice (izgubo službe in raznih ugodnosti pri nabavi živil, stanovanj itd.).

Razen zgoraj očitane prave strankine organizacije ima pa VKP še celo vrsto pomožnih organizacij in ustanov, ki služijo deloma vzgoji naraščajo, deloma pa prepojitvi vsega prebivalstva države s komunističnim evangelijem, vsaj posredno pa služijo stranki sploh vse organizacije v državi, kajti od spomladi l. 1931. so itak dovoljene samo še take, ki soglašajo z »nameni države«, to je boljševizma. Posebno važna strankina ustanova so njene mladinske organizacije, kajti če hoče res kdaj doseči svoj končni cilj, to je brezversko komunistično družbo, potem mora popolnoma prepojit s svojo miselnostjo predvsem doraščajoči rod. V to svrhu se skuša polastiti otroka v letih, ko se začne komaj zavedati. Temu cilju služi organizacija, nazvana »Oktoberaki otroci«, ki združuje mladino od 3 do 8 leta starosti. Iz te organizacije pride med »Rdeče pionirje« (od 8—14 leta), odtod v »Komunistični Sojuz Molodeži« (Komunistična zveza mladine) ali takozvani »Komsomol«, kjer ostane do 23. leta, končno pa, če odgovarja vsem pogojem, v stranko samo. Cilj vseh teh strankinih mladinskih organizacij je uničiti dosedanje pravno, vero in rodno ter vzgojiti tako zvanega »kolektivnega človeka«, to je popolne komuniste. »Izveštja«, boljševiški uradni list, so zapisala dne 18. avgusta 1929: »Naloga pionirjev je nesti ateizem (brezboštvo) v maso.« Zunanja oblika organizacije »Oktoberaki otroci« je nekoliko podobna otroškim vrtem, »Rdeči pionirji« sličejo nekoliko našim skavtom, a »Komsomolcem« je poverjena še cela vrsta prevažnih nalog v vseh področjih. V vseh teh organizacijah je dosledno uvedena skupna vzgoja otrok obeh spolov in pri njih zabavah starši ali učitelji sploh ne smejo biti navzoči. To povzroča seveda že jako zgodnjo vzbudivitev spolnih nagonov, ki se jim ta mladina tudi neovirano udaja, kajti spolna zadržnost velja pri boljševikih za »meščanski predsodek«. Vse te mladinske organizacije imajo obsežno samoupravo v obliki majhnih republik, a seveda prežeta s komunistično miselnostjo, saj je njih glavni cilj razviti v mladini razredne nagone. Z njimi vrše tudi jako močan vpliv na vso okolico, zlasti pa na rodno, ki jih hočejo izpodkopati predvsem s tem, da odtrgajo otroke od roditeljev. Izrazito politično sta prepojena tudi vsa vzgoja in pouk v šoli.

RAZNO

Minister Ulmanski je javil, da se bo potrdilo da povečajo drž. železnice Trbovljam njih dobavo količino, da bi mogli delavci delati dva dni več na mesec. Nato bi se zave razpravljalo o delavskih mezdah, ki bi se potem uredile za daljšo dobo.

Železnica v Zenici se bo razširila obrata, poveč delo ustavila za 4 do 6 mesecev. Okrog 450 delavcem je bilo že odpuščeno.

Zaoluzki delavstva je vedno padajo. Povprečna dnevna zavarovana meza je bila v juniju 1934 za 0,69 Din manjša napram juniju lanskega leta. Kljub temu pa znaša celokupna dnevna zavarovana meza vseh članov OUZ-a letos 1.884.392,30 Din, t. j. 46.386 Din več kot lanske leto. Odstotek bolnikov je večji kot lanske leto, in sicer za 0,25%.

Uodni upornikov. Bivši avstrijski socialno-demokratski poslanec Albert Sever in sestra v delitela soc. dem. upornikov Deutscha, gospa Dr. Popper, sta bila prepeljena v bolnišnico za duševne bolnike. Casopisi pišejo, da se je obema omražilo um.

V jedi se je obesil bivši komunistični poslanec E. Hohnstein, ki se je pred dnevi prostovoljno vrnil v Nemčijo.

Komunistični izgledi v vedno trajajo na Holandskem, posebno v Rotterdamu.

Skrivaj delajo škodo in sicer v velikem obsegu delavci v nemškem Friedrichshafnu. Tam so s nepojasnjen način padla na tla tri velika letala. V Dornierovih tlorajnih letalnih opremljenosti, dokler ne bodo razjasnjena ta dejanja 45 delavcev so zaprli.

V zrak je zletela smodnišnica blizu bolgarske Varne. Sipe so popokale 15 km daleč. Vojaska straža je bila ubita, drugih človeških žrtev pa ni.

Kaj je vse v Ameriki mogoče? Zaprli so te dni 50 bankirjev, ki so izvršili denarne zlorabe.

Argentinska socialistična stranka ima nad 21 tisoč članov v 552 krajevskih organizacijah. Mladinska organizacija ima 6000 članov. Stranka ima 272 knjižnic, 19 izobraževalnih središč in poseben šolo za socialne znanstvene vede.

DROBTINE

Levinja razburja mesto. Nekemu potujočemu cirkušu v poljskih Kietlah je nedavno ušla iz kletke levinja, ki se je pričela nato sprehajati po glavnih mestnih ulicah, v veliki strah prebivalstva. V mesto trenutnih so bile vse ceste izpraznjene; vse je steklo v hiše in zabarikadirano vrata, trgovci pa so naglo zaprli svoje trgovine. Končno se je za-

tekla levinja v mestni park, kjer jo je policija s pomočjo vojaštva ujela v mrežo.

Harmonij iz kartona. Z izredno večino je Mariborčan Franc Povše konstruiral harmonij iz kartona. Harmonij je sestavljen iz toliko strokovnjaško zamisljivo, da na prvi pogled niti ni mogoče misliti, da bi bil to drugačen harmonij, kakor so običajno izdelani. Ko udarjaš po tipkah in prisluskuješ blagodonečim zvokom, niti slutiti ne moreš, da je to posebne vrste in izreden harmonij iz kartona.

Vulkansko bobnenje. Ono pomlad so graški časopisi veliko pisali o nekakem podzemskem bobnenju, ki se je slišalo v Kaibingbergu, ne daleč od Gradca, ki je povzročilo med prebivalstvom dokaj pozornosti. To bobnenje so slišali tudi Mariborčani. Odmevalo je, kakor da bi streljala artiljerija iz Mariborčani so tudi za gotovo mislili, da se avstrijska artiljerija vadi v streljanju s topovi. Bobnenje se je slišalo celo zimo in je prihajalo iz zemlje. Tako so si tolmačili ta pojav v okolici Maribora.

Globoko segajoča vprašanja

Narodni poslanec Miloš Dragovč, od Ju-
gosl. nar. stranke, postavlja v »Edinosti«
poslanec Pucija, od Jugoslo. nacionalne stran-
ke, sledeča vprašanja:

1. Mar ni res, da so bili uradniki carin-
skega oddelka finančnega ministristva pred
sodiščem zaradi oškodovanja države z »nu-
pačnim«
carinjenjem nafte in bencina v zne-
sku 60 milijonov dinarjev?

2. Mar ni res, da je g. Andra Stanič, mi-
nister na razpoloženju, narodni poslanec in
član glavnega odbora Jugoslovanske nacional-
ne stranke javno v narodni skupščini obtožil
g. Lazarja Radičevića, takratnega promet-
nega ministra, narodnega poslanca in člana
glavnega odbora Jugoslovanske nacionalne
stranke zaradi oškodovanja države pri pogod-
bah za gradnjo železnice v znesku 800 milij-
onov dinarjev?

3. Mar ni res, da je bila država pri žit-
nem režimu oškodovana za 392 milijonov di-
narjev?

4. Mar ni res, da je glavna kontrola ugo-
lovlja oškodovanje države z različni zloraba-
mi in prekoračenji samo na ozemlju sarajev-
ske direkcije za gozdove in rudnike v znesku
459 milijonov dinarjev?

6. Mar ni resnično milijonsko oškodovanje
države z odkupom bosanske begluške zemlje
— znano pod alfero g. Huseina Kadića in dru-
gih?

Kar se pa tiče zlorab z invalidskimi de-
narjem, mislim, da dosega vsota številko 100
milijonov dinarjev itd.

★
»Ako ste lačni, zakaj pa ne delate?«
Vandrovce: »Sem že poskusil, pa sem bil
potem še bolj lačen.«

Škof Strossmayer in nasprotniki Cerkve

Večkrat se sliši, kot da bi veliki Jugoslo-
van, škof Strossmayer, ne bil vdan sin rimsko-
katoliške cerkve. Zlasti se sovražniki Cerkve
poslužujejo njegovih govorov, ki jih je imel o
priliki vatikanskega vesoljnega zbora (1870),
češ, da je bil proti papeževi nezmisljivosti.

Resnica pa je, da škof Strossmayer ni
smatral za primerno z ozirom na časovne
razmere — bal se je zlasti, pred očmi so mu
bili pravoslavni — da bi se nauk proglasil kot
verska resnica. Nikdar pa ni bil Strossmayer
proti nauku sametnu in prav tako ne proti
prvenstvu (primatu) papeža. Priča za to so
njegovi govori, kakor so bili, od zanesljivih
navzočih zapisani.

Omeniti seveda moramo mimogrede, da
izhajajo tudi polvorjeni Strossmayerjevi go-
vori, ki jih n. pr. v Ameriki med našimi iz-
seljenci širijo zlasti protestantje. V njih so

trditve, ki niti od daleč ne odgovarjajo pri-
vemu latinskemu besedilu, kakor je Stross-
mayer govoril. Vrhu tega je znano, da je
Strossmayer živel še 36 let po končanem va-
tikanskem vesoljnem zboru in da je sprejel
vse sklepe tega zbora ter ostal veran sin kat.
cerkve, kakor so to storili, tudi vsi drugi
škofje iz opozicije. Njegovih govorov na cer-
kvenem zboru mu nista zamerila niti papež
Pij IX. niti Leon XIII. Skratka: Strossmayer-
jevi govori ne dokazujejo prav nič drugega
kot to, da je vladala na cerkvenem zboru
popolna svoboda govora, kar je
katoliški cerkvi v veliko čast.

Svetniki v svetem letu

Sv. leto v spomin Smrti Gospodove se je
bilo pričelo dne 16. aprila 1933 in je podal-
žano do tega dne naslednjega leta (1935).

Ze v nedeljo 30. aprila 1933 je proglasil
sv. oče blaženim častito Eufrazijo Pelletier

Morda ne veš,

da sta danes v Londonu samo še dva tija-
karja, ki prevažata potnike s konjsko vprego,
da je statistika dokazala, da ženske po-
kradejo zelo veliko blaga, posebno po velikih
mestnih prodajalnah in v veliki ženski kaznil-
nici na Angleškem v Holloway je 25% takih,
ki so bile zasačene pri tem nečednem poslu,

da je v Parizu 600 kinov, v Londonu pa
»samo«
500, čeravno je skoraj še enkrat to-
likšno mesto,

da je v Anglijo prepovedano uvažati pse.
Irski ribiči pa to prepeved izrabljajo v svoj
prid s tem, da po morju tihotapijo dragocene
pse, tako zvane hrte na Angleško. Za vsakega
dobe 10 funtov, kar je nekako 2500 Din,

da bo število prebivalstva velikih mest
v dvajsetih letih popolnoma drugačno kot pa
dandanes. Tokio na Japonskem bo imel
11 milijonov, New York 10 milijonov in Sangaj
na Kitajskem 9 milijonov prebivalcev. London,

**Dober gospodar štedi svoje in svoje družine moči, če mlati z mlinarico, ki jo
kupi pri meni po lastni izbi. — Mlinarice vseh vrst, gopije, čistilnice, trijerje,
mline in sušilnice za grozdje in sadje, slamoreznice, Lister-motorje in Deering-
kosilnice, pluge in brane, črpalke za vodo in gnojnice, kotle za krmo in žganje,
ves stavbeni material in razno železniško kupite ugodno v stari domači trgovini**

Fr. Stupica v Ljubljani, Gosposvetska 1

(1796—1866), ki je bila ustanovila na Franco-
skem kongregacijo za vzgojo ženske mladine,
ki šteje danes okoli 8000 sester in okrog 75.000
gojenk. — V nedeljo 7. maja je bila blaženim
proglasena častita Vincenzija Gerosa (1784 do
1847) doma v severni Italiji; ustanovila je v
svezi z bl. Jezuejem zavod usmiljenk, ki šteje
danes okrog 6700 članic in ima svoje posto-
janke na 550 krajih. — V nedeljo 15. maja je
dosegla isto čast blažena Gema Galgani (1878
do 1903) iz mesta Lucca v Italiji. Umrla je
prav tam šele v 25. letu svoje starosti potem,
ko je — ne v samostanu živela, ampak med
svetom dosegla najvišjo stopnjo svetosti. —
V nedeljo 21. maja 1933, je bil proglasen bla-
ženim č. o. Jožef Pignatelli iz družbe Jezu-
sove (1737—1811). — Osem dni pozneje v ne-
deljo 28. junija je bila prišeta mudi blažene
častita sestra Katarina Labouré (1806—1876)
iz kongregacije sester sv. Vincenzija Pavli-
nskega; njej se je že kot mladi deklici prika-
zala bl. Devica Marija ter ji naročila, da naj
tudi svetnikajo z njeno sliko in vzdihom: O Ma-
rija brez madeža spočeta prosi za nas, ki se
k tebi zatekamo. — Na binkoštno nedeljo 4.
julija 1933 je proglasil svetnikom sv. oče bl.
Andreje Fournet, župnika na Francoskem
(1752—1834). — Na praznik brezmadežnega
spočetja Marijinsga pa je bila proglašena z
največjim veličanjem in sijajem svetnicam bl.
Bernardka Soubirous. Njej — kot znano —
se je prikazala Brezmadežna sama v Lurdu;
pozneje pa je živela sv. Bernardka do l. 1879
v največji ponižnosti kot samostanska dekla
v samostanu. — V nedeljo 14. prosinca je po-
delil isto čast sv. oče bl. Ivani Autidi Thourret
(1765—1826); pred letošnjo Veliko nočjo so pa
dosegli svetniško čast: bl. Mihaela Najsvetej-
šega zakramenta (1806—1865), bl. Ludovika
de Merillac, vdova Le Gras (1591—1660);
dalje: bl. Pompilij Pirrotti, bl. Janez Bosko,
čast blaženih pa so dosegli že v tem letu trije

ki je danes na prvem mestu, bo takrat šele
na šestem.

predsednik londonakega deželnega sveta
nima prav nobene plače, dasi je vsak dan po
več ur zaposlen.

da imajo Združene države Severne Ame-
rike 107.300 vojakov na morju in 137.000 na
kopnem. Generalni državni pravdnik pa je
pred nedavnim časom izrekel, da zna v Ame-
riki veliko večje število prebivalstva streljati,
kot pa je vojaštva. (Misli je pri tem bandite),
da dečki tekači, tako zvani paži v londona-
skih hotelih dobijo v seziji samo na napitnini
okoli 2 funtov: 1700 Din na teden.

da je angleški imperij tako velik in obši-
ren po vsem svetu, da na njem raste 216 vrst
vina. Pred kratkim so jil poskušali na veliki
vinski razstavi.

da so lansko leto angleške žene in dekleta
kupile več kot trideset milijonov klobukov,

da na Nizozemskem ravno sto let ni
bilo nobene vojske (srečna država).

da so stavke v Ameriki lansko leto po-
vzročile skoraj 40 milijonov dolarjev škode,
da imajo na Angleškem 50.000 diplomira-
nih babic, a več kot dve tretjini jih je brez-
poselnih.

da je bilo od leta 500 po Kr. na vsem sve-
tu 905 velikih vojn. V 185 je bila zapletena
Francija, Anglija v 176, Rusija 151 in Avstrija
v 131 vojnah.

da morajo angleški državni poslanci na
vsak restavracijski račun plačati še 1 peni
(1 Din 50 par), ki gre v pokojninski fond
uslužbencev parlamenta.

mučenici iz Družbe Jezusove to je: Rok Gon-
zalez, Alfonz Rodriguez in Janex del Castillo.

Vsi ti so junaki, ki so žrtvovali svoje
življenje v službi Boga in bližnjega in kot
taki junaki, ki jih svet nikdar ne more vzgo-
jiti.

„FITONIN“ za zdravljenje ran, hrast, lišajev, turov in drugih kožnih bolezni. Preprečuje infekcije, usklajuje krvavenje in hitro zaceli rane. Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 stekl. 50 Din. Poučno knjižico št. 17 pošlje brezplačno »Fitonin dr. z o. z., Zagreb I-78. Reg. pod Šp. br. 1361 od 28. VII. 1934.

Kaj si nekateri dovoljujejo. Pred nedavnim časom je bil v Budimpešti na Ogrskem aretirani 23 letni brezposelni Ivan Englert, katerega so vseh dobrot polni »boljši« ljudje grdo potegnili. Ko je namreč Englert šel po Elizabetinem mostu, je tam stala gruča dobro oblečenih »gospodov«, ki so se iz dolgočasnja prepirali, jeli voda pod mostom topla ali mrzla. Tedaj je lačni in brezposelni Englert stopil k njim in jim reče, da če mu dajo 100 pengov, skoči v Donavo in jim pove, je li voda pod mostom topla ali mrzla. Gospodje so bili s tem prav zadovoljni in eden mu reče, da naj je skoči in za to bo dobil, ko pride iz vode, 100 pengov. Šla kofa lomi. Englert, ki je bil že dolgo brez zaslužka, se nič ne pomisli tvegati svoje življenje, saj da pride do denarja, da si kupi živeža. Skočil je v vodo in zopet srečno priplaval na breg. Ko je pristal na most, ni bilo tam »gospodov«, pač pa ga je čakal stražnik in ga prijel radi javnega pohujšanja. Morda so stražnika gospodje sami poklicali.

Zadnja Washingtonova sorodnica. V Monako-rem v Nemčiji živi zadnja sorodnica prvega ameriškega predsednika Geo. Washingtona, Marija bapenica Washington, ki je tudi slavila 200 letnico rojstva svojega slavnega prednika.

Mali oglasnik

Venska drobna vrstica ali nje prostor voja za okraj Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovo oskrbo obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Majhne posestve

v dobrem stanju in obsejane s hitom, blizu Kamnika, prodam. - Vprašati pri Leopold Keršič, Stožice 85, p. Jelica.

Nemurci za vlaganje kupuje »Produkt«, Tyrševa cesta, Ljubljana.

Nadimo Vam za majhen dežer dobra oblačila. A. Presker. Sv. Petra cesta 14.

Hiše z vrtno prodaj. A. Medvoje.

Jablina iz katerega naredite izvrsten jabolčni brez da pridete naravnega jabolčnika po navodilu g. dr. Vošnjaka. Po navodilu pišite »Jab'us«, Fr. Renier, Podčetrtek.

Deželne pridelke

proda po najvišji dnevni ceni vsak kmetovalec, če jih oglašuje v malem oglasniku »Domoljuba«. — Za stalne naročnike polovična oglasna pristojbina. — Din 250 za vrstico.

Milnarski pomočniki

liše službe. Gre tudi za blazpca v župnišče. Modic Ježe, Gaberje 71, Brusnice.

Beklo pridno in pošteno za vsa kmetička dela na polju in pri živini tako; sprejemem. Dobrunje št. 138, pošta Hrušica pri Ljubljani.

Veliki zaslužek

brez lastnega kapitala nudimo vsakomur, posebno na deželi. Dopise z znatno zaogovor nasloviti na: Persson, Ljubljana; poštini predati 307.

Izgubljeno lastno polje, belo, gladko z rujavimi ušesi istoim. Najditelj dobi nagrado. - Jakob Dimnik, D. M. v Polju.

Pekarskega vajenca sprejme Alojzij Potočnik, Smarje-Sap.

Posestvo ti neglo prodaj. »Domoljuba« ali oglašje, če ne z gotovim denarjem, pa kupca ti s knjižico da.

Človeška noga se je spremenila. Na starogrških klasičnih kipih opazujemo, da je na vsaki nogi drugi prst najdaljši, daljši od palca. Dandanašnji pa imajo navadno ljudje na nogi najdaljši palec. Nekaj časa so sodili, da so starogrški umetniki nalašč delali tako oblikovane noge, češ, da so lepše. Madjarski učenjak baron Feiervary pa je preiskaval okostja človeka iz kamenite dobe, okostja Egiptčanov, arendneveških prebivalcev Južne Amerike itd. ter našel, da je v davnih časih na človeški nogi res bil najdaljši drugi prst. Zato so starogrški kiparji upodabljali tudi človeške noge po naravi. Od tistih dob pa se je človeška noga spremenila.

Uspeh na smrtni postelji. James Fraser, uradni slikar avstralske vojske v svetovni vojni, je pred kratkim umrl v največji bedi v londonski bolnišnici. Tik pred smrtjo so ga bili razvešeli s sporočilom, da je kr. akademija v Londonu sprejela eno izmed njegovih del, ki ga bo uvrstila v svojo zbirko. Ko je Fraser pred nedavnim časom obolel, je prosil nekega zdravnika, naj mu da vsaj takšna zdravila, da mu bo mogoče dovršiti sliko. Čim je bila dovršena, pa so bile njegove moči pri kraju in je odšel v bolnišnico. Zadnje čase je živel zelo siromašno. Najemnine za delavnico ni plačal že več mesecev. Plin in elektriko so mu bili ustavili, kjer ni mogel plačati računa, iz puzpore, a so mu jo dajali dobri ljudje, pa si je kupil vsak dan pol litra mleka, ostanek je porabil za platno in barve. Navzlic tej bedi je delal na svoji poslednji sliki tako dolgo, da jo je dovršil. Ko so mu na smrtni postelji povedali, da je akademija sprejela njegovo sliko, je rekel: To me veseli, a žal, je vse že prepozno.

Jezuit — žrtve kuge. Zopet novo ime, ki ga vpisujemo v dolgi seznam misijonarjev, ki so umrli kot žrtve svojega poklica: p. Barreau S. J. iz apost. vikariata Fianarantsoa, na Madagaskarju. Bolezen ga je napadla, ko je nesel poslednje olje nekemu bolniku v okolico. Kugi je podlegel nekaj dni pozneje. P. Barreau je misijonaril že 18 let in se odlikoval po skromnosti in izredni vztrajnosti in bil v vsej okolici znan po neizmernem zatajevanju. Njegovo zdravje je bilo rahlo, posebno po zadnji operaciji mu je ostala znatna bolahnost, ki, pa ga ni ovirala, da bi se ne bil popolnoma posvečil službi misijona, in nič ga ni moglo zadržati od njegovih misijonskih tečajev. Ko mu je zdravnik sporočil, da ima kugo in da je vsaka nada, da bi se rešil, zaman, mu je junaki vernik spokojno odgovoril: To je dobro. Umrli je kakor bi bil zmagal, veselo, brez besede, ki bi dala slutiti njegovo telesno bolečino.

Najvišje odlikovanje. Poročajo iz Italije, da ko so se nedavno vrstile v Rimu velike svečanosti ustanovitve italijanskega letalstva, je Mussolini najhrebnejše častnike odlikoval s tem, da je vsakega izmed najhrebnejših poljubil.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Ali se hočete svojega

revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so čisto posledica revmatizma in bolečin v kosteh katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Jaz Vam nudim

zdravilno pijačo, ki razkroja sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje torej ne takovano univerzalno ali tajno zdravilo, temveč izdelek, ki ga mati narava sama nudi za blagor bolnega človeštva.

DAM VSAKOMUR BREZPLAČNO POSKUŠNJO.

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih vseh drčavah obstoječih skladišč povsem zastoj in franko poskušnjo zajedno s poučno razpravo. Sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju. — Poštno shranilno mesto:

AUGUST MÄRZKE, BERLIN, WILMERSDORF,
Bruchsalerstrasse Nr. 5, Abt. 284.

Izjava. Podpisana Zupan Marija, pos. žena iz Podhoma 15, preklujem in oblašujem, da sem na občnem zboru mlekarke zadruge v Podhomu dne 1. VII. 1934 očitno g. županu Janu Jakobu, da je zakrivil, da je moj sin izgubil pravdo in da bo vse življenje revež, se mu zahvaljujem, da je odstopil od zasebne tožbe proti meni ter plačam stroške zasebne tožbe in za Vincencijevo konfesorico v Radovljici znesek Din 100.—
Radovljica, dne 9. VII. 1934. Marija Zupan.